Sina Çölünde Türk Ordusu

Büyük Harpte bir bölük komutanı olan Muallim Fuad Güceneren bu eserini okuyup da son sahifesini çevirdiğiniz zaman "— Niçin bitti?.„ diye hayıflanacaksınız. Memleketimizde bu tarzda roman yazılmamıştır. Fiatı: 100, ciltlisi: 125 kuruş. (Anadolu Türk Kitab Deposu). Yenipostane karşısında Meydancık hanında No. 10 - 11 - 12 de.

TAN

TELGRAF TAN, İSTANBUL TELEFON: 24310, 24318, 24319

CUMA 26 Sonkânun 940 TANEVİ İstanbul Ankara Cad. No. 102 BEŞİNCİ YIL — No. 1610

İhtiralar tarihi, Dinler tarihi, İnkılâp tarihi, Devletler tarihi, Bütün devletlerin nüfus ve kuvvetleri, 72 Devletin bandıraları ve renkli 6 narita ile 320 sahife yazı ve mükemmel bir muhtıra defterile

MUHTIRALI HAYAT TAKVİMİ

Çıktı. Bu kıymetli takvimin ciltlisi 35 kuruştur. HAYAT takvimi adına ve MAARİF kitaphanesi imzasına dikkat etmelidir

Balkanlarda Sulh Bloku

Konsey Içtimaından Sonra Bir Konferans Daha Toplanacak

Yeni Blok Kat'î Olarak Bu Konferanstan Sonra Kurulacakmış!

Bulgar - Yugoslav Muahedesinin Yıldönümü Münasebetile Telgraflar Teati Edildi

Londra, 25 (Hususî) — Bura mahafili, Balkan Antantı Konseyinin önümüzdeki toplantısına büyük ehemmiyet vermekte ve toplantının mühim neticeler vereceğini tahmin etmektedir. Great Britain and the East siyasî risalesi bu bahse tahsis ettiği bir yazıda diyor ki:

Balkan Antantına doğru

"Balkan Antantı konseyinin toplanmakta olması dolayısile arzu edilen Balkan birliğinin teşekkül etmek üzere olduğunu sanmak doğru olmaz. Fakat hiçbir zaman birlik ihtimalleri bugün olduğu derecede kuvvetli değildi. Bulgaristan ile Macaristan arazi tadilleri istemekten feragat etmemişlerdir.

"Fakat İtalya ve Türkiyenin hünerli diplomasisi sayesinde, buhranların devamı müddetince ihtilâfların unutulması imkânı hâsıl olmuştur. Vaziyet bu merkezde ise Cenubu Şarkî Avrupa milletlerinin bir araya gelmelerine mâni kalmaz.

"Belgrat konuşmalarının havayı tasfiye ederek ikinci bir konferansa yol açacağını, ve bu ikinci konferansın mesaisi neticesinde sulh blokunun teşekkül edeceğini tahmin edebiliriz.„

Gafenko Belgrada gidiyor

Bükreş, 25 (A.A.) — Halen Balkan Antantı Konseyinin âzası bulunan Romanya Hariciye Nazırı Gafenco 1 Şubatta Bükreşten Belgrada hareket edecektir. Bu seyahatinde Gafencoya Hariciye Nezareti Genel Sekreteri Orta Elçi Cretziano, hususî kalem direktörü, Rador Ajansı direktörü ve Büyük Rumen gazetelerini temsil eden bir gazeteciler grupu refakat edecektir.

Yugoslav - Bulgar dostluğu

Sofya, 25 (A.A.) — Yugoslavya Hariciye Nazırı B. Markovich, Bulgar Başvekili ve Hariciye Nazırı B. Köseivanof'a aşağıdaki telgrafı göndermiştir:

"Sulhün ve memleketlerimiz'in ve Balkanların terakkiyatı menfaatine samimî teşriki mesaimizin temellerini atmış olan ebedî dostluk muahedem'zin yıldönümü münasebetiyle sizden en hararetli temennilerimi ve dostluk hissiyatımı lûtfen kabul etmenizi rica ederim.„

B. Köseivanof, şu cevabı vermiştir:

"Kardeş milletlerimiz tarihinde yeni sahifeler açmış olan ve müşterek menfaatler muhafazası için iki memleket arasında vifak ve samimî mesai birliğini tesis etmek suretiyle Balkanlar sulhünü tars'n etmiş bulunan ebedî dostluk ve ihlâl edilmez sulh muahedenamesinin imzasının yıldönümü münasebetiyle en samimî temennilerimi ve hararetli dostluk

(Sonu Sa: 6, Sü: 2)

Yugoslavya Hariciye Nazırı Markovitch

BAŞVEKİL R. Saydamın Bir Senesi

Yazan: Sadri ERTEM

Dün Refik Saydamın kabine kuruşu birinci yılı bitti.

Refik Saydam, Milli Mücadelenin başındanberi milli davanın içinde yeni devleti kuranlar arasında yer almıştır. Refik Saydam, Milli Mücadelenin kahraman safları diyebileceğimiz mücadele senelerindeki hayatından önce de memleketin yüksek kaliteli bir münevveri, yüksek bir meslek ihtisası ile temayüz etmiş profesörü idi.

Türk inkılâp hamleleri içinde onu, bir taraftan yüksek entellektüel, bir yandan icra adamı olarak gördük. İnkılâp devirleri vardır ki, insanın fikri hüviyeti ile, politik hüviyeti arasında büyük uçurumlar açar. Refik Saydam, bütün inkılâp hamlelerinde bu iki vasfı daima tek bir cephe üzerinde, tek istikamette kullanmıştır. Bu itibarla onu, inkılâbın entellektüel hamlelerinin birinci adamı olarak görmek mümkün olmuştur.

Refik Saydam, inkılâbın iç cephesi olan metodlu çalışmak mefhumu üzerinde titiz bir şekilde durmuş, eline geçen devlet mekanizmasını "rasyonel„ bir tarzda işletmek hususunda ilk rehberlerden biridir.

Daha Sıhhat Vekili iken onun entellektüel tasavvurlarının devlet işlerinde nasıl bir rehber vazifesi gördüğünü hepimiz hayretle, takdirle yâdederdik. Kızılay Reisliğinde ayni ruhun, ayni hayat telâkkisinin hakikat haline girişine ne kadar çok tesadüf ettik.

Türk inkılâbının derinleşme safhasında, Avrupalı bir cemiyet kurma emellerinde metodlu çalışmayı, rasyonel işi tahakkuk ettirmek, şatafatsız bir faaliyettir. Fakat devlette ruh tebeddülünü ifade eden faaliyet titizliğin, üstün kalitede entellektüel oluşunun ve inkılâp ateşini içinde hissedişin tâ kendisidir. İnkılâp tarihinde bu vasıflarla tanınan Refik Saydam, Başveklâlet makamına geldiği zaman memleket fevkalâde sayılabilecek dahilî ve haricî meselelerle karşı karşıya idi. Ve bir sene içinde etrafımızı kaplayan hâdiseler daha kesafet peyda etti. Daha mudil bir hal aldı.

Refik Saydam hükûmeti, bir senelik mesaisi ile dahilî ve haricî meseleleri büyük bir olgunluk, aklıselim ve bilgi ile karşıladı.

(Sonu Sa. 6 Sü. 1)

GİZLİ ANLAŞMA

Berlin, Galiçyaya İtalyayı Tatmin Emelile Girmiş!

Hitlerin, Macaristanla Sovyet Rusya Arasına Küçük Bir Alman Kuvvetini Yerleştirmek İçin Stalinin Muvafakatini Aldığı Haber Veriliyor

İtalyayı ve Balkan memleketlerinin vaziyetlerini gösterir harita

Londra, 25 (Hususî) — Sovyet Birliği ile Almanyanın iş beraberliği mevzuu üzerinde verilen yeni haberlere göre, Almanyanın Galiçyaya hulûl etmesinin sebebi İtalyayı tatmin etmek ve Almanya ile İtalya arasında hâsıl olan soğukluğa karşı gelmektir.

Pariste çıkan Petit Parisien bu mesele üzerinde şu malûmatı veriyor:

"Antikomintern paktına sadık olan İtalya, Cermen — Sovyet iş beraberliğinin Kremlini, Macaristana karşı harekete geçerek Karpatlar Ukraynasını bu memleketten ayırmıya ve yahut Romanyaya karşı harekette bulunarak Besarabyayı almıya teşvik ve teşci etmesi ihtimaline fena karşılamakta idi.

"İşte buna binaendir ki, gizli tutulan bir anlaşma mucibince Doğu Galiçyasında yeniden Alman kıtaatı gözükmüştür. Alman kıtaatı daha ileri giderek Lvov'a ve Romanya hududuna kadar geçmişlerdir.

"Sovyet sivil idaresi yerinde kaldığına ve Alman kıtaatı da çok mühim olmadığına göre, Führerin İtalyayı teskin için, küçük bir Alman kuvvetinin Sovyet imparatorluğu ile Macaristan arasında yerleşmesine Stalinin muvafakatini istihsal eylemiş olduğu tahmin edilebilir.

Bu kombinezon Almanya için mükemmel bir şey olmuştur. Zira Almanyaya Galiçya ve Romanya petrollarının sevkini kendi lehine olarak garanti etmektedir.„

Fakat, istikbal hakkında ihtiyatlı davranan gazete, bütün bu petrol kombinezonlarının bundan sonraki harekât için stratejik plânları da istibad etmediği mütaleasındadır.

Ancak, hâdiseler soğukkanlılıkla muhakeme edilince, şimdilik bilhassa Bolşeviklerin Orta Avrupaya doğru yayılmasına mâni olmıya ve ayni zamanda pek ziyade ihtiyacı olan kıymetli benzin temin etmeğe matuf bir Alman hareketi mevzuubahsolduğu görülmektedir.

Belçika Bir Taarruza Uğrarsa Ingiltereden Yardım Istemiyecek

Almanlar, Deutschland Kruvazörünün Adını Değiştirdiler, Bir Alman Denizaltısı Batırıldı, Fransız - İngiliz Amiralleri Maltada Toplandılar

Paris, 25 (Hususî) — Bir Fransız devriye gemisi bugün bir Alman tahtelbahirini batırmıştır. Bundan başka 1600 tonluk bir Alman vapuru da yakalanmamak için kendi kendini batırmıştır. Garp cephesinde en şiddetli soğuklar devam ediyor. Bu yüzden devriye hareketinden başka hiçbir hareket vuku bulmamaktadır. Alman tebliği İngiltere üzerinde keşif uçuşlarından bahsediyor ve şunları ilâve ediyor:

"Harbin başlangıcındanberi İngiliz sularında ticaret harbi yapmış olan Deutschland kruvazörü bir müddet evvel bağlı bulunduğu limana dönmüştür.„

Bu münasebetle bugün Berlinde şu haber ilân olunmuştur·

Führer, Deutschland isminin daha büyük bir vapura verilmesine karar vererek, şimdiki Deutschland vapuruna Lützow adının takılmasını emretmiştir. Büyük Lützow kruvazörüne de başka bir isim verilecektir.„

Doyçland isminin değiştirilmesini icap ettiren başka sebepler bulunup bulunmadığı anlaşılmamıştır.

Her Hitler dün zabitliğe terfi ederek, cepheye sevkedilecek talebeye hitap eden bir nutuk söylemiş, fakat nutuk gizli tutulmuş ve Hitlerin ne söylediği anlasılmamıstır.

Holanda bitaraf kalacak

Lâhey, 25 (Hususî) — Holanda Hariciye Nazırı, bugün Mecliste söylediği bir nutukta Holandanın bitaraflıktan ayrılmıyacağını ve bitaraflığa karşı vuku bulacak her teşebbüse mukavemet edeceğini söylemiştir.

Hariciye Nazırı Milletler Cemiyetinden bahsederek "Cenevre müessesesinin ihya edilmesi ümitleri tamamile terkolunamaz.„ demiştir.

★

Brüksel, 25 (Hususî) — Mister Chamberlain, dün Avam Kamarasında sorulan bir suale cevaben:

(Sonu Sa: 6, Sü: 6)

Balkanlarda Türk - Italyan Çarpışması

Balkan Antantını Hoş Görmeyen İtalya, Bugün Balkanlarda Hegemonya Kurmak İstiyor. Bu Politika, Sulhün Müsbet Garantisi Olamaz

(ROMA MUHABİRİMİZ BİLDİRİYOR)

Harbin önüne geçmenin artık mümkün olunamıyacağı anlaşıldığı sıralarda, Fransa ile İngiltere, Türkiye ile bazı müzakerelere girişmiş bulunuyorlardı. Roma resmî ve yarı resmî mahfilleri bütün dikkatlerini bu müzakerelere vermiş, "Türkiye ne yapacak?„ diye bekliyordu.

O günlerde bir gün, artık Arnavutluğu işgal ve ilhak ettiği için kendini ayni zamanda doğrudan doğruya bir Balkan devleti saymakta olan faşist İtalyanın ehemmiyetli politika adamlarından biri bana şöyle bir serzenişte bulunmuştu:

"— Akdeniz sinizdir, bizimdir; nihayet Akdeniz milletlerindir. Bu denizde İngiltere bir mütecaviz mevkiindedir. Yazık ki, işte Türkiye de bu mütecavizle bir oluyor.„

Bu zata, o zaman ben, tabiî, sırf memleketinde misafiri olduğumdan dolayı bir nezaket eseri olsun diye değil, bazı derin kanaatlerime de dayanarak şöyle demiştim:

"— Bana kalırsa; sulhçu Türkiyenin, sulhçu kuvvetlerle anlaşmasını İtalya garip görmemek gerektir. Nihayet Türkiyenin de İtalyanın da varmak istedikleri gaye birdir. Eğer bizim olan bu denizde Akdenizli olmıyan meselâ; Almanya, Balkanlardan ve Adriyatikten inmek isterse, bundan, Türkiyeden

(Sonu; Sa: 6; Sü 2)

Lord Lloyd, Londra Radyosunda Türkçe Bir Nutuk Söyledi

"Bu Kederli Günlerinizde Sizlere Selâmlarımızı Ve Muhabbetlerimizi Gönderiyoruz„

Lord Lloyd

Ankara, 25 (A.A.) — Britiş Konsil Reisi Lord Lloyd bu akşam saat 19.5 da Türk milletine hitaben Londra radyosunda türkçe bir nutuk irat eylemiştir.

Lord Lloyd, hitabesine, büyük felâketten dolayı Kral Georges'in Cümhurreisi İnönüne taziyetlerile birlikte İngiliz milletinin samimî hislerini de bildirmiş olduğunu kaydederek başlamış, Türk milletinin büyük acı ve kederlerini İngilizlerin bütün kalbile paylaştığını söyliyerek harpte olduğu gibi sulhte de büyük lider olan Atatürkün adını tazimle anmış ve demiştir ki:

"Bir taraftan zelzele ve diğer taraftan su istilâsı yüzünden bir çok şehir ve köylerin mahvolduğunu bin lerce Türkün öldüğünü ve kurtarıl-

(Sonu; Sa: 6; Sü: 5)

DAHİLÎ HABERLER

İSMET İNÖNÜ

1884 - 1939

Yazan: Yusuf Ziya Ortaç — No. 3

Halıcıoğlu Idadisinden Erkânıharp Mektebine

Yüzbaşı İsmel Bey

Akşam üstü, bütün sınıflar, batı saatinin alaca loşluğuna bürünmüş meydanda toplanmaktadır.

Nöbetçi zabitlerine, sınıf birincilerinin yoklama kâğıtlarını götürmesi âdet..

İsmet Efendi Aksaray da sınıf birincisi.. Küçücük yaşı ve sevimliliğin anlatılmaz esrarına bürünmüş zeki çehresile onun da nöbetçi zabitine doğru ilerlediğini görüyoruz.. Bir anda, bütün gözler üstünde toplanıyor: Sevginin, hayranlığın ışıklarile içinden aydınlanmış gözler!

İsmet Efendi Aksarayın bütün mümtaz vasıfları toplıyan ismi, artık idare derecelerini aşa aşa, mektep müdürü Ragıp Paşanın, Ders Nazırı Mazhar Paşanın kulaklarına kadar gitmiştir..

Tâbiye muallimi Kolağası Osman Senai Bey, bu mümtaz zekâyı diğer muallimlere anlatırken, bütün ağızların ayni hayran kelimelerle, dudaklarındaki cümleleri yarım bıraktığını görüyor!

O, her yıl sınıfının birincisidir. Mektebin kapısından, elinde şahadetnamesi, belinde kılıcı ile çıkıncaya kadar!

Fakat, Halıcıoğlunun kapısından birincilikle girip birincilikle çıkan genç zabit, şimdi Erkânıharbiye mektebindedir.

Onu, Tarihi harp ve Tâbiye muallimi Feyzi Beye sorunuz. Hafızasında uzun yılların sislediği yüzlerce talebe hayali arasından İsmet Beyi en canlı çizgilerile derhal bulup çıkarıyor:

— Ders anlatırken ne zaman ona baksam, gözlerini yalnız bana ait bir dikkatle yüzümde bulurdum. Bütün tedris hayatımda, Tâbiyeye, onun kadar anlıyarak sarfızihn eden gence rastgelmedim.

Balistik ve Muharebatı meşhurei Osmaniye muallimi Topçu Erkânıharbiye Feriki Muhtar Paşa ise, ona, hayranlığını bütün ömrünce unutmamıştır. Bir gün, Erkânıharbiye Mektebi İkinci sınıfının imtihanını yapmıştı. Akşam, Göztepedeki köşkünün çam gölgeleri vurmuş odasında cevapları gözden geçiriyordu. Bir tanesinin üstünde gittikçe artan bir dikkatle durdu. Okudu, okuduklarını tekrar okudu, yaprakları çevirdi, düşündü ve birinci sahifenin ortasına 20 numara attıktan sonra, bu kâğıdı diğerlerinden ayırıp kütüphanesinin bir gözüne sakladı.

Muhtar Paşanın, o bir yığın imtihan evrakı arasından ayırdığı, tekrar tekrar okuduğu ve talebesine iadeye kıyamadığı bu bir kaç yaprak ne idi, kimindi acaba?

Üzerine baktığımız zaman şunları görüyoruz: Sağ köşede mektep mühürü. Altında bir kaç satır:

Erkânıharbiye. Namzedi
Sene
2
Aksaraylı
İSMET

Ortada serlâvha.

Muhaberatı Meşhurei Osmaniye.

Solunda Muhtar Paşanın kaleminden çıkmış yazı ve rakam: 20 (Yirmi) dir.

İsmet Bey, yalnız derslerinde değil, tavrında, hareketinde de daima sınıfının birincisidir: Nizama hürmeti, intizama muhabbeti var.

Sözünde, kararında, sâyinde, kullandığı ölçü dakikalar!

13 Eylûl, sene 1906.

Erkânıharbiye mektebinin kapısından bir genç zabit çıkıyor:

Yüzbaşı İsmet Bey.

Millî Müdafaa Vekâleti sicilinden ilk satırı aynen alıyorum:

Sicil No. 319 - 1 Sahra, 1884 - 1300

Sicil numarası 319 un yanındaki 1, İsmet Beyin Erkânıharbiye mektebini de nasıl bitirdiğini göstermektedir: Birincilikle!

19 Eylûl, sene 1906

Göz yaşları dudaklarındaki sevinci ıslatarak, Cevriye Hanım, oğlunu kucaklıyor..

Taşlığın donuk maviliği içinde, genç Erkânıharp, omuzlarının sırma köprüleri, yakasının sırma işlemeleri ve göğsünün altın düğmelerile pırıl, pırıl..

Ana, oğul biribirlerine doymıyan gözlerle bakıyorlar.. Reşit bey, Erkek başı biraz göğsüne düşük, içinin mahşerile yüzünün sükûnu bir tezat halinde, yutkunuyor..

Cevriye Hanımın dudağında son tenbihler:

— Sakın mektup yazmayı unutma.. Gün aşırı beklerim..

İsmet Bey, Annesinin kulağına, en sıcak sesile içindeki gizli kararını fısıldıyor:

— Yalnız mektup değil anne, bir gün sana, Rumeli dağlarından, kurşunla delinmiş kalpağımı da göndereceğim!

Kapının önünde bekliyen arabanın tekerlekleri, eşiğe boşalan bir desti suyun üstünde dönerek, Aksaraydan Sirkeciye doğru hızlanıyor.

Şehremaneti evrak müdürü Reşit beyle oğlu yüzbaşı İsmet bey, yanyana, arabanın içinde susuyorlar...

(Devamı var)

İstanbul Yardım Yekûnunu 965,897 Liraya Çıkardı

Felâketzedeler için yardım kaydına devam edilmektedir. Dün akşama kadar kaydedilen yardımlarla İstanbulun nakit olarak verdiği paranın miktarı 965.897 liraya baliğ olmuştur. Kazalardaki yardım komitelerile Kızılay şubeleri yardım kaydetmek hususundaki faaliyetlerini arttırdıkları için badema merkez millî yardım komitesi bu husus için toplantılar yapmıyacaktır.

Diğer yardımlar

Nevşehirde, üçüncü parti yardım olarak 700 lira iane ve bir çok giyecek ve yiyecek toplanmıştır.

Diyarbakır halkevi temsil kolu gençleri, felâketzedeler menfaatine (Ateş) piyesini temsil etmiştir.

Trabzonda toplanan iane 27.700 lirayı, eşya da 12.200 parçayı bulmuştur. Trabzon ve havalisi Şoförler Cemiyeti, topladığı 1005 lira 80 kuruşu Kızılay şubesine yatırmıştır. Trabzondan Giresun ve Orduya kereste ve çivi gönderilmiştir.

Belediye Reisi Mahmut Muammer Yarımbıyıkoğlu, zelzele yüzünden oturulamıyacak hale gelen binaları fen müdürile birlikte tesbit etmektedir. Bu binalar yıkılacak ve şehir plânına göre yeniden yapılacaktır

Mısır ve Fransanın yardımı

Kahire sefarethanemize müracaat ederek, Erzincan felâketzedelerine yardımda bulunan Mısırlıların vermiş oldukları 19.500 Türk lirası. Kahire sefaretimiz tarafından dün Kızılay cemiyetine gönderilmiştir. Ayrıca Mısırda tedarik edilen 11 balya battaniye ile 14 balya giyecek eşyası da dün şehrimize vasıl olmuş ve Kızılay cemiyeti tarafından tesellüm edilmiştir.

Fransız hükûmetinin gönderdiği 14 balyadan mürekkep giyecek eşyası da dün şehrimize vasıl olmuştur.

Bu yardımlar, gerek Mısırın, gerekse Fransanın ikinci yardımlarıdır.

Cenubî Amerikada Musevilerin yardımı

25 sene evvel memleketimizden kendi arzusu ile ayrılarak Cenubi Amerikada Buenos Ayres şehrine gidip tavattun ederek orada La Luz isminde bir gazete çıkaran Davit Elnekave, İstanbul Türk museviliğinin nâşiri efkârı olan Laboz de Türkiye gazetesine bir mektup göndermiştir. Bu mektuba nazaran, Erzincan ve havalisi zelzele felâketi, Buenos Ayres ve Montevideo'daki Türk musevileri arasında umumî bir ıstırap ve büyük bir teesssür uyandırmıştır. Buenos Ayres Türk konsolosunun riyaseti altında bir iane ve teberrü komitesi teşkil edilmiş, ilk çalışmalardan sonra, on bin dolar kadar bir meblâğ temin edilebileceği neticesine varılmıştır. Oralardaki Türkiyeli Musevilerin, iane vermek için büyük bir tehalük gösterdikleri bildiriliyor.

Sıhhat Müsteşarının alâkası

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müsteşarı Asım Arar, dün şehrin muhtelif semtlerine iskân edilmiş bulunan felâketzedeleri ziyaret ederek ihtiyaçları olup olmadığını sormuştur. Bazı felâketzedeler giyecek ve yatacak eşyası hususunda zaruret çektiklerini bildirdiklerinden bunlara Kızılay deposundan dün istedikleri eşyalar tevzi edilmiştir.

Giresuna, Bulgaristan hükûmetinin gönderdiği kerestelerden 4 vagon kereste, 750 çuval un, 7 balya eczayı tıbbiye, 100 çadır, Orduya 750 çuval un, 4 balya eczayı tıbbiye, 180 balya giyecek eşyası sevkedilmiştir.

İngilizlerin mihmandarları

Zelzele felâketzedelerine yapılacak yardımların tesbitinde bulunmak üzere hükûmetimizin muvafakatile gelecek olan iki kişilik İngiliz heyetinin mihmandırlığına Kızılay Cemiyetinden İsmail Cemal ile doktor Haydar tayin edilmişlerdir. Heyet şehrimizde kaldığı müddetçe Tokatliyon otelinde misafir edilecektir.

Bir Sene Hapis Yatacak

Aksarayda muhtelif apartmanlardan ampul çalan sabıkalılardan Bekarat Şinga, bir sene beş ay hapse mahkûm olmuştur.

Almanyaya Külliyetli Zahire Satışı Yapıldı

Almanyaya yedi buçuk milyon liralık ihracat yapmamızın kararlaştırıldığı haberi üzerine Almanlar hesabına 350 bin kilo ketentohumu satılmıştır. Fiyatlar 14 den 15 kuruşa fırlamıştır. İkinci parti olarak Almanya için yüz bin kilo pirine yağı ile on beş bin kilo mazı satılmıştır.

Almanyaya ihracat yapılacağı haberi şimdiye kadar kolipostal suretile yapılan ihracatı da gevşetmiştir. Bu ihracatı yapanlar daha ziyade burada bulunan Almanlardır. Bunlar kolipostalları Almanyadaki akrabaları namına postaya vermektedirler.

Son üç ay içinde şehrimizden posta kolisi halinde Almanyaya külliyetli miktarda yiyecek maddeleri gönderilmiştir. Bu meyanda Beyoğlunda büyük bir bakkaliye mağazası da 1-5 kiloluk tenekelerle zeytinyağı, muhtelif zahireler ve sabun göndermiştir.

İhracat muameleleri arttı

İhracat muameleleri çok artmıştır. Dün İtalya, İngiltere ve Fransaya dört yüz elli bin liralık mal gönderilmiştir. Fransa rejisine 123 bin kilo tütün. İtalyaya 100 bin çift balık satılmıştır. Maltaya 310 bin kilo kuru bakla gönderilmiştir.

Yumurta ihracatı arttığından yumurta fiyatları da yükselmiştir. Evvelce buzhane malı yumurtaların sandığı 17,5 lira iken tedricen yükselmiş ve sandığı 44 liraya çıkmıştır. Yumurta alıcımız şimdilik İtalyadır.

Kahveler geldi

Ziraat Bankasının sipariş ettiği kahvelerden on beş bin çuvalı gelmiştir. Bu kahveler Kahve ve Çay Limited Şirketi tarafından piyasaya dağıtılacaktır. İkinci parti on beş bin çuval da yoldadır. Brezilya şirketinin de ayrıca mühim miktarda kahve siparişi yola çıkarılmıştır.

Alman malları getirildi

Alman vapurlarile getirilmiş ve Varnaya çıkarılmış olan Alman malları, dün Nurburg vapurile limanımıza getirilmiştir. Alman kumpanyasının bu malların Varnaya sevk ve Varnadan limanımıza getirilmesi için istedikleri navlun tüccarlar tarafından ödenmiştir. Fakat, alâkadarlar bu navlunun alınmasını yolsuz bulduklarından hükûmete şikâyette bulunmuşlar ve istirdadını istemişlerdir.

Çuval buhranı

Jüt ipliğinin ithal edilememesinden dolayı Şişlideki çuval fabrikası, faaliyetini tatil etmiştir. Bu fabrika, senelik çuval ihtiyacımızın dörtte birini imal edebilecek vaziyettedir. Toprak Mahsulleri Ofisi, iç piyasalardan çuval toplatmaktadır. Piyasada çuval buhranı başlamıştır.

Dün gelen eşya

Dün muhtelif bandıralı vapurlarla limanımıza ihraç edilmek üzere bazı emtia gelmiştir. Bunları getiren vapurlar İtalyan bandıralı Merano, Bosforo, Papo Mele, Brioni, Abbazia, Amerikan bandıralı Exilona, Romanya bandıralı Besarabia ve Yunan bandıralı Arhon vapurlarıdır.

Gelen eşya arasında kâğıt, kimyevî ecza, makine aksamı, otomobil lâstikleri, elektrik malzemesi, yün ve pamuk mensucat, demir eşya, radyo ve aksamı, bakır eşya ve portakal vardır.

İhtikâr Komisyonunda

İhtikâr komisyonu dün toplanarak beş firmanın ihtikâr yaptığına dair şikâyetleri tetkik etmiştir. Tetkikatın tevsiine lüzum görüldüğü için bugün tekrar toplanılarak karar verilecektir

Altın fiyatları

Altın fiyatları yeniden yükselmiye başlamıştır. Geçen ay 16,60 liraya kadar yükselen altın bu hafta içinde 17,70 liraya çıkmıştır.

Demir şirketi müdürlükleri

Demir, Hulay ve Çelik Limited Şirketi Umum Müdürlüğüne, Tütün Şirketi müdürlerinden Naci tayin edilmiştir. Bu şirkete tüccarlar tarafından fahrî müdür olarak ayrıca karyola fabrikatörü ve Sanayi birliği reisi Doktor Halil Sezer seçilmiştir.

Merciler Arasındaki İhtilâflar Hakkında

Ankara, 25 (Tan Muhabirinden)— Adliye Vekâleti, hukuk mercileri arasındaki icabî veya selbî ihtilâfların hal şekli hakkında bir kanun lâyihası hazırlamıştır.

Lâyihanın esaslarına göre, hukuk mercileri arasındaki ihtilâflar, temyiz mahkemesi ve devlet şûrası azasından tefrik edilecek üçer azanın Adliye Vekilinin riyaseti altında teşkil edecekleri bir heyet tarafından hallolunacaktır. Heyetin azası, iki senelik bir müddet için intihap edilecek, heyetin yazı işleri de, ikisi temyiz mahkemesi raportörü ve ikisi devlet şurası aza muavinlerinden seçilecek bir heyetçe görülecektir.

İhtilâflara dair heyetin vereceği kararlar katî mahiyeti haiz olacaktır. Selbî ihtilâflar dolayısile adlî mahkemelerle idarî mahkemeler arasında hâlen muallâkta bulunan bir çok davalar bu heyet marifetile süratle halledilecektir.

Manisada Üzüm İstasyonu

Manisa, 25 (A.A.) — Ziraat Vekâleti, Türkiyenin en nefis ve en çok miktarda çekirdeksiz üzüm istihsal sahası olan vilâyetimiz içinde bir istasyon tesis eylemeğe karar vermiştir. Bağcılarımızın muhtaç oldukları köklü asma çubuklarını yetiştirip dağıtmak, yeni üzüm cinsleri üzerinde çalışmak, en ucuz ve en kolay surette üzüm kurutma usullerini çiftçiye amelî olarak göstermek üzere tesis edilecek olan bu istasyon için de bir çiftlik satın alınacaktır.

Takas Kararnamesi Meriyete Girdi

Ankara, 25 (Tan Muhabirinden)— Dış ticaretimizdeki takas muamelelerini tanzim ve kontrol ve takas mevzuatını tevhit maksadile neşredilmiş olan kararnamelerde bazı değişiklikler yapan yeni kararname meriyet mevkiine konulmuştur.

Yeni Bir Lâyiha

Ankara, 25 (Tan Muhabirinden) — Belediye reisliği intihaplarında müsavi miktarda rey alanlardan tahsili üstün bulunanlarla belediye âzalığında kıdemli bulunanların tercih edilmesi hakkında Dahiliye Vekâletince yeni bir kanun lâyihası hazırlanmıştır.

İzmir Fuarı

İzmir, 25 (A.A.) — 1940 Fuarının açılmıyacağı veya tehir edileceği hakkındaki haberler tamamen asılsızdır. Fuar, mutat veçhile 20 ağustosta açılacak ve bir ay devam edecektir.

SUAL CEVAP

S. — Ben Göztepede Yeşilbahar sokağında 15 numarada oturan bikes bir kadınım, Erzincanda ahçı Abdullah oğlu Fikri, kardeşi Fikriye, annesi Nevriye, ticaret dairesinde odacı Ömer, karısı Çeşminaz ve üç çocuğu, Kurutelek çeşmesinde Nuriye Şerife ve dört çocuğu, marangoz Hayrettin, annesi Nimet, karısı Şükriye ve ailesi efradı, çöpçü Tevfik, karısı Huriye tenekeci Kahraman ve kardeşi Yaşarla ailelerinin hayat ve mematını öğrenmek istiyorum, nereye müracaat edeyim?

C. — Mektup veya telgrafla "Erzincan Kızılay reisi doktor Fazıl Erciyaş. adresine müracaat ediniz.

●

S. — Zelzele mıntakasındaki mahkûm ve mevkufların cezaları tecil edildi mi?

C. — Zelzele olan yerlerdeki mahkûm ve mevkufların cezalarının teciline dair olan kanun kabul edildi ve meriyet mevkiine girdi.

Amerika Yolcusu 2 Çocuk Hatayda Yakalandılar

Kuzguncukta İskele caddesinde oturan Ali Kemalin oğlu 16 yaşında Necdet Altanla arkadaşı, doktor Cemil Süleymanın oğlu Özkul, bir Amerika seyahati yapmağı kararlaştırmışlar ve ana, babalarından gizlice yola çıkmışlardır.

Holivuta gidip sinema yıldızı olmak istiyen bu iki arkadaş Haydarpaşadan Hataya gitmek üzere bilet almışlar ve trene binip hareket etmişlerdir. İki çocuğun da üzerinde tren parasından başka ancak onar lira bulunduğu tesbit edilmiştir. Çocuklar pasaport almadıkları, Hataydan almalarına da imkân olmadığı için orada yakalanıp geri döndürülmeleri tabiî olmakla beraber ana ve babaları, bunların akıbetinden endişeye düşmüşler ve yakalanmaları için zabıtaya müracaat etmişlerdir. Bu suretle Hatay zabıtası telgrafla haberdar edilmiş, ve çocukların iade edilmesi istenilmiştir. Dün çocukların Hatayda yakalandıkları ve ilk trenle İstanbula gönderilecekleri telgrafla bildirilmiştir.

ADLİYEDE :

Deli Olduğunu İddia Etti

Mercanda bir alacak yüzünden arkadaşı Zeyneli öldüren Ömer Müştak, dün ikinci ağır ceza mahkemesinde aklından hasta olduğunu iddia etmiştir. Mahkeme Ömerin tabibi adliye muayenesine ve iddia doğru ise Bakırköy akliye hastahanesinde tedavisine karar vermiştir.

Eroinciler Mahkûm Oldular

Çemberlitaş civarında eroin satarken yakalanan Kemal ile arkadaşları Abdüsselâm, Osman, Şakir ve Yorginin muhakemeleri dün beşinci asliye ceza mahkemesinde neticelenmiştir.

Mahkeme, Yorgi ... davilerine, Osmanın on bir ay üç gün hapsine ve 620 lira para cezası ve 28 lira mahkeme harcı ödemesine, Recebin de on bir ay hapsine ve 201 lira para cezası ödemesine karar vermiştir.

POLİSTE :

Bir Kadın, Erkeği Yaraladı

Kalyoncuda Fıçıcı sokağında oturan Hüsnü ile komşusu Bayan Aranik kavga etmislerdir. Aranık jiletle Hüsnüyü yaralamıştır.

Birbirlerini Vurdular

Beşiktaşta bir meyhanede rakı içen kasap Süreyya ile arkadaşı Mehmet kavga etmişler, Mehmet, Süreyyayı muhtelif yerlerinden ağırca, Süreyya da Mehmedi hafifçe yaralamıştır.

Yangın Başlangıçları

Beyoğlunda Hamalbaşı caddesinde Nea Agora bakkaliye mağazası ile Pangaltıda tayyareci Fehmi sokağında Mani apartmanında, Beşiktaşta Hayrettin iskelesinde Hikmete ait 19 numaralı evde ve Nişantaşında Rumeli caddesinde Evita apartmanında yangın başlangıçları olmuş, hepsi de ateş büyümeden söndürülmüştür.

Selde Boğulanlar

İzmir, 25 (A.A.) — Gazetelerin Torbalıdan aldıkları malûmata göre, Torbalının Aslanlar köyü sakinlerinden Abdullah, evvelki gün yanında karısı ve bir yaşındaki kızı ile başka bir köye giderken, Fetzek çayının geçidinde seller tarafından sürüklenmişlerdir. Abdullah kurtulmuş ise de, karısı ve kızı boğulmuştur. Karısının cesedi bulunmuş, fakat çocuğunun cesedi bulunamamıştır. Yavrunun, selin getirdiği molozlar arasında kaldığı zannediliyor.

TAKVİM

26 Sonkânun 1940
CUMA

1 inci ay	Gün: 31	Kasım: 80
Arabî: 1358		Rumî: 1355
Zilhicce: 16		İkincikânun: 13
Güneş: 7,18 — Öğle:		12.26
İkindi: 15.02 — Akşam:		17.17
Yatsı : 18.51 — İmsâk:		5.34

BUGÜN

Şark Âleminde

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Sâdâbâd Paktı devletleri arasında askerî bir ittifakın yapılmak üzere olduğuna dair yayılan şayiaların mahiyeti hakkında, dün yazdığımız yazıdan sonra, bu şayiaları teyit eder mahiyette yeni bir haber alınamadı. Fakat gözümüze çarpan bir nokta Londra matbuatının ayni şayiaları tahlil ederek bütün ihtimalleri ölçüp biçmiye ehemmiyet vermeleridir.

Bu ihtimallerin biri Sovyetlerin İran ve Efganistanı istilâ ederek Hindistana karşı harekette bulunmalarıdır. Fakat bu ihtimali de, herkesten evvel ileri süren kaynak, Nazi propagandasıdır. Ve bu yüzden bu propaganda ile meşgul olmak ihtiyacı hissolunmaktadır.

★

İngilizlerin kanaatine göre, Hindistana karşı bir taarruz vukuu ihtimali çok uzaktır. Sebebi, tabii ârızaların, uzun mesafelerin ve yolsuzluğun geniş ölçüde her istilâya karşı gelmesidir. Bu yüzden Sovyetler, Sin Kiang'tan Hindistana karşı ancak ufak tefek akınlar yapabilirler. Hindistanı tehdit edebilecek ikinci bir yol, İrandaki Meşhet ve Duzdap'tan Hindistan hududundaki Karetta'ya varmaktır. Fakat bu yolun tutulduğu farzedilecek olursa, İran içinden sekiz yüz millik bir mesafeyi, sonra çölden ibaret 400 mil mesafeyi daha geçmek, ve bütün bunları İngilterenin Hindistandaki kara ve hava kuvvetlerini hesaplıyarak yapmak, asıl muharebenin, demiryolundan 800 mil mesafede cereyan edeceğini unutmamak lâzım gelir.

Hindistana varmak için tutulacak üçüncü bir yol da Efganistandan geçen tarihî yoldur. Fakat gerek İrandan, gerek Efganistandan geçmek için bu iki milletin müsellâh kuvvetleriyle karşılaşmak ve bunları bertaraf etmek lâzımdır. Bu da kolay olmıyan bir iştir. İranın eşsiz tabiî tahkimatını nazarı dikkate almak üzeredir. Elbruz dağları, müstevliyi Şimalden karşılar ve İranın askerî kuvvetleri bu tabiî tahkimatı takviye ve tevsi eder. Efganistan da bir istilâya uğradığı takdirde yüz binleri aşan silâhlı kuvvetlerile mukavemet eder. Sonra Efganistanın tabiî ârızaları da her istilâyı güçleştirecek mahiyettedir. Kış mevsiminde Efganistana karşı askerî harekâtta bulunmak hemen hemen imkânsızdır.

★

Bu yüzden Hindistana karşı bir yıldırım hareketinin vukuu âdeta ihtimal harici sayılıyor. Fakat Hindistana karşı mühim bir hareketin vukuuna mâni olacak âmiller, yalnız tabiî ârızalar ve İran ile Efganistanın katî mukavemeti değildir. Hindistanın muazzam müdafaa kuvvetlerini de hesaba katmak icap eder. Bu sebeplerle İngilizler, Hindistana karşı bir hareket beklememekte ve Hindistanı müdafaaya lüzum göreceklerini sanmamaktadırlar. Gerek Hindistana, gerek İran veya Efganistana karşı Sovyetler tarafından bir istilâ hareketi vukuu memûl değildir. İran ile Efganistanın, böyle bir hareketi tevlit edebilecek mahiyette herhangi bir tahrikte bulunmaktan uzak kalacakları da şüphe götürmez. Onun için, İlkbaharda Orta Şarkın yeni ve mühim hâdiselere şahit olacağını söyliyenler, herhalde yanılıyorlar ve sinir bozmıya uğraşmaktan başka bir şey yapmıyorlar.

Fakat kendilerine güvenen kimselerin sinirleri de kolay kolay bozulmaz.

Fransada Neşri Yasak Edilen Haberler

Paris, 25 (A.A.) — Resmî ceride, bir kararname neşretmiştir. Bu kararname, ordu ve halk üzerinde meşum bir tesir icra edebilecek havadislerin nesredilmesini menetmektedir.

Japon Diplomatları Yine Toplanıyorlar

Belgrat, 25 (A.A.) — Politika gazetesinin Berlin muhabiri bildiriyor: Avrupadaki bütün Japon diplomatlarının iştirakile 27/28 2 inci kânunda Budapeştede bir konferans aktedilecektir. Konferans bilhassa bitaraf memleketlerin hattı hareketini ve Papa ile Roosevelt tarafından barış için yapılan gayretleri tetkik edecektir.

Bir Yugoslav Torpidosu Battı

Belgrat, 25 (A.A.) — Yugoslav "Liobliana,, torpito muhribi, dün akşam Şibenik limanı önünde bir kayaya çarparak batmıştır.

SON HABERLER

İngiltere İle Japonya Arasında

Protesto Notaları Teati Ediliyor

Londra, 25 (Hususî) — Kendi kendilerini batıran veya Amerika limanlarına iltica eden Alman gemilerindeki mürettebatı taşıyan Japon gemilerinin İngiliz kontrolüne tâbi tutulması ve bu Almanlar arasında askerlik çağında bulunanların tevkif edilmiş olmaları üzerine Japonya tarafından yapılan protestoya İngiltere hükûmeti cevabını hazırlamıştır. Bu cevap 48 saat içinde Tokyoya gönderilecektir.

Japonyadaki akisler

Tokyodan buraya gelen haberlere göre, Bahriye Nazırı Amiral Yonai, Japon seyrüsefainini himaye için Japon bahriyesinin her türlü tedbirleri almıya hazır olduğunu dün akşam gazetecilere bildirmiştir.

Diğer taraftan nezaretin salâhiyettar bir mümessili de bu araştırmanın beynelmilel hukuka mugayir olduğunu tekrar ettikten sonra, kanuni cihetten ziyade Japon efkârı umumiyesinde hasıl olan intıbaın mühim olduğunu söylemiş ve İngiliz filosunun Japon kapılarına kadar sokulmak suretile Japonyanın izzeti nefsine zarar vermesinin pek ziyade esefe şayan olduğunu ilâve eylemiştir.

Tokyodaki tezahürat

Tokyoda dün akşam bazı ufak tezahürcü gruplarının dağıtılmasından sonra, İngiltere büyük elçiliği etrafına ihtiyatî tedbir mahiyetinde konmuş olan polis memurları kaldırılmıştır.

Gazeteler Asama Maru hâdisesi, dolayısile, İngiltereyi şiddetle protesto etmekte ve bu hususta ittihaz etmiş olduğu hattı hareketten dolayı Japon hükûmetini de muaheze eylemektedirler.

Vapurundaki Almanları İngilizlere teslim eden Asama vapuru kaptanı istifa etmiştir.

Almanyada Harp Esirleri

Paris, 25 (A.A.) — Alman makamatı, bütün harp esirlerini ziraat işlerinde ve merkezî sanayide istihdam etmiye karar vermişlerdir. Maksat, silâh altına alınmış olan Almanların yerine başkalarını ikame etmektir.

Sovyetler, Ladoga Gölünü Geçemediler

İngiliz Parlâmentosunda, Hükûmetin Sovyetlerle Münasebatı Kesip Kesmiyeceği Meselesi Soruldu

Fin Cümhurreisi müstahkem mevkii teftiş ediyor.

Londra, 25 (Hususî) — Sovyet - Fin harbinin son safhası şu merkezdedir: "Sovyet kuvvetleri Ladoga gölünü geçmek için iki büyük taarruzda bulunmuş ise de, buradaki Fin mukavemetini kırmıya ve Fin müdafaasını yıkmıya muvaffak olamamıştır. Sovyetlerin hedefi. Mannerheim hattına geriden hücum edebilmektir. Muharebeler, son derece çetin olmuş, fakat Sovyetler bir netice alamamışlardır.

Kareliyada nisbî sükûnet hâkimdir. Sovyet tayyareleri Viburg'u tekrar bombardıman etmişlerdir.

Sallada nisbî sükûnet vardır. Fakat Sovyetlerin Petsamo havalisinde faaliyete geçtikleri bildiriliyor.

Sovyet tayyareleri dün tekrar faaliyete geçmiş ve 30 tayyare Ruhno mevkiini bombardıman etmiştir.

İsveç menabiinden bildirildiğine göre, 1832 tonilâtoluk (Notung) Finlanda gemisi Botni körfezinde batmıştır.

İngiliz Parlâmentosunda

Dün akşam Avam Kamarasında Mister Chamberlainei Finlanda tecavüzü yüzünden, Sovyet Birliği ile siyasi münasebetlerin kesilip kesilmiyeceği sorulmus. Mister Chamberlain, meselenin etraflıca tetkiki lâzım geldiğini söylemiştir. ğ

Bir İngiliz heyeti Helsinkide

İngiliz amelesi heyeti reisi Sir Citrene ile arkadaşları Helsinkiye varmışlar ve bugün Hanoyu ziyaret etmişler, Sir Cetrine, Sovyet tayyarelerinin burada bilhassa sivil halkı tethiş etmeyi istihdaf ederek, şehri bombardıman ettiğini ve şehirde hiç bir askerî hedef bulunmadığını söylemiştir.

Taymis gazetesine nazaran, Moskovada bulunan doktor Ritte heyeti, Finlanda harbinin ehemmiyetli surette teahhura maruz bıraktığı Almanyaya yapılacak Sovyet sevkiyatının taciline çalışmaktadır.

Kanada hükûmeti, Finlanda halkına yiyecek satın alınması ve nakledilmesi için Finlandanın emrine 100000 dolar verdiğini Milletler Cemiyetine bildirmiştir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

● ***Almanya, iktısadî organizasyonunu tamamlamak, Sovyet Rusya ve Balkanlardan alabileceği mevadı süratle nakledebilmek için münakale işlerine büyük ehemmiyet vermektedir. İlk göze batan noksan vagon eksikliğidir. Bu yüzden Romanya petrollerini nakledemediği gibi, Sovyetlerden gelen erzakı da nakledememiştir. Bu sebeple Almanya komşu memleketlerden vagon teminine teşebbüs etmiştir. Belçikadan 10 bin vagon istemiş, fakat Belçika vermemiştir***

★

● **Yabancı gazetelerin askerî muhabirleri, harbin ilkbahara Balkanlara geleceğini tahmin ediyorlar. Bütün Balkan memleketleri de ona göre hazırlanıyorlar. Bugün, Bulgaristan hariç, Balkan memleketlerinde silâh altında iki milyondan fazla insan vardır. Yugoslavyada ihtiyat sınıflara, her ihtimale karşı hazır bulunmaları bildirilmiştir. İtalyadan mühim miktarda tayyare, kamyon, harp malzemesi getirilmektedir. Hattâ Yugoslavya şehirleri tahliye için tertibat almış, hükûmet evrak ve dosyalarını memleket içine sevk için hazırlık yapmıştır. Kadroları doldurmak için harbiyeden çıkan talebeyi 10 ay evvel kıtalarına sevketmişlerdir.**

★

● ***Almanyanın siyasî ve askerî mahfillerini kaplıyan kararsızlık ve ayrılığın gün geçtikçe arttığı anlaşılıyor. (Daily Telegraph)ın Kopenhag'dan aldığı malûmata göre vaziyet şu merkezdedir :***

Berlin gazetelerinin de saklıyamadığı bir vaziyet var ki, o da Ribbentrop siyasetinin taraftarları ile aleyhtarları arasındaki mücadeledir. Bu siyasetin taraftarları Ribbentrop'un Sovyetlerle anlaşma siyasetini tasvip ediyorlar. Muhalifleri ise Almanyanın, kafasını Sovyetlere teslim etmekle hiçbir şey kazanmadığını ve herşeyi kaybettiğini söylüyorlar.

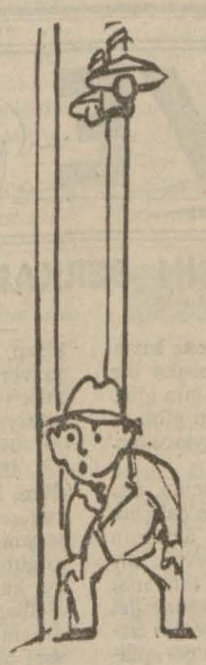

★

● **Scherl gazeteleri grupundan olan Nashtaugabe'in siyasi muharriri doktor Kriegk, yakın zamana kadar Nazi siyasetinin tercümanı idi. Birkaç gün evvel, yazdığı bir makalede Norveçin Atlantik sahili hakkındaki Sovyet siyasetini alkışlamaktaydı. Bu makale, Berlinin siyasi mahfillerinde bir heyecan uyandırmış ve artık Almanyanın, Sovyet dostluğunu kazanmak için İtalyayı feda ettiğine delâlet eder sayılmıştı. Fakat daha sonra Alman hariciyesi, bir tebliğ neşrederek, Sovyetlerin Atlantik sahili üzerinde bir takım ihtirasları bulunduğundan haberdar olmadığını bildirmiştir.**

★

● ***Bu tebliğ Ribbentrop hizbi hesabına bir darbe teşkil ediyor ve bu tebliğin Mareşal Göringin ilhamı ile neşrolunduğu anlaşılıyor. Çünkü Mareşal Göring, İtalyan - Alman dostluğunu feda etmemek lehindedir.***

Fakat Naziler arasındaki ihtilâf Sovyet meselesine münhasır değildir. Büyük bir taarruz yaparak müttefiklerin ablokasını gevşetmek meselesi de ehemmiyeti haiz sayılıyor. Bitaraflar vasıtasile bir sulh taarruzu yapmak meselesi de vardır.

Alman halkı gelecek ilkbaharda bir Alman taarruzu yapılacağına inanmaktadır. Fakat Nazilerin iktısat mütehassısları, neye mal olursa olsun, bir sulh teşebbüsü lehindedirler. Nazistlerin harp ekonomisini idare hususunda Göringin idaresinde çalışan Koerner de bu fikirdedir.

FELEK

İlâç Fiyatları

Yazan: B. FELEK

Her şeyin pahalılaşması halka zarar verir; kalaydan keçi boynuzuna kadar. Lâkin bu zarar, fiyatı yükselen matahın alınması zarurî olup olmadığına göre, içtinabı kolay veya güç bir şekil alır. Meselâ: Çinko fiyatının yükselmesile fasulya, pirinç, nohut gibi birinci derecede gıda maddelerinin pahalılaşması biribiriyle kıyas edilemiyecek kadar ayrı tesirler yapan hâdiselerdir. Bu arada ilâç fiyatları en başta gelir. Çünkü ilâç gıda maddesinden de zarurî bir şeydir.

Pirinci pahalı bulan kimse bulgur alır. Fasulye kesesine uymıyan, patates yer. Lâkin falanca hastalığın devası olan filân ilâcı pahalıdır diye almamazlık edemediğimiz gibi aspirin yerine karbonat ta yutamayız. Bu öyle bir zarurettir ki; zenginden ziyade fakiri tazyik eder. Kaldı ki bir şeyin fiyatının yükselmesine set çekerken zengin fakir diye bir tasnife de lüzum yoktur.

Bugün ilâç fiyatlarında görülen yükseklik acaba bir ihtikâr neticesi midir? Bunu katî bir tarzda ne iddia, ne de reddedebiliriz. Elimizde böyle keskin bir hüküm vermiye kâfi delil yoktur. Fakat bir hâdise vardır ki; inkâra ve tevile sığmaz. İlâç fiyatları yüzde elli ile yüz arasında artmıştır. Spesyaliteleri hiç kale almadan meselâ bizmotlu ilâçların fiyatı yüzde yüz artmıştır. Zaten normal zamanlarda pahalı olan bu ilâçların iki misli pahalılaşması bilhassa mariz ve muhtacı tedavi olanları tazyik etmektedir.

Ticaret Vekilimizin ihtikâra ve pahalılığa karşı açacağı mücadeleye dair gazetecilere ve İstanbul Ticaret Odasında tüccarlara söylediği sözler hâlâ hatırımızdadır. Zaten o sözlerin bize verdiği ümit ve cesaretledir ki bu satırları yazıyoruz. İleride bu maddelerin ne fiyata satılacağını kestiremeyiz amma o sözlerin söylendiği zamana nazaran bir çok ilâçlar bugün en az yüzde elli pahalılanmıştır.

Sebebini arastırmak bize düşmez. Biz sadece salâhiyettar makama bu vaziyeti arzediyor ve medet bekliyoruz.

Sâdabat Devletleri Arasında Askerî Pakt

Tahran, 25 (A.A.) — İranın Türkiye, İran ve Efganistan arasında ademi tecavüz misakını askerî bir ittifaka tahvil etmek imkânını tetkik etmek maksadile bir heyet göndereceğine dair olarak ecnebi memleketlerde münteşir haberler hakkında salâhiyettar bir membada bu bapta malûmat olmadığı beyan edilmektedir.

Almanyanın Leh Yahudilerine Ait Bir Kararı

Paris, 25 (A.A.) — Pat Ajansından: Alman işgal orduları tarafından neşredilmekte olan Varschauer Zeitung, bir emirname neşretmiştir.

Bu emirname, Yahudilerin Sovyet Rusyaya hicret ve sivil ve asker Almanlarla birlikte tramvaylarda seyahat etmelerini menetmektedir.

İtalyanın Mısır Sefiri Mussolini İle Görüşecek

Kahire, 25 (A.A.) — İtalyanın Kahire Elçisi Mazzolini, bugün tayyare ile Romaya hareket etmiştir.

Elçinin Romaya varır varmaz, Mussolini ile görüşeceği söylenilmektedir.

Fransızların Müsadere Ettiği Eşya Miktarı

Paris, 25 (A.A.) — 13.1.40, 20.1.40 haftasında Fransız donanmasının yaptığı abloka şu neticeyi vermiştir:

Dokuz vapur tevkif edilmiş ve 15600 ton eşya müsadere olunmuştur. Harbin başındanberi: 254 vapur tevkif edilmiş ve 480500 ton eşya müsadere olunmuştur.

İngilteredeki İşsizler

Londra, 25 (A.A.) — Bir senedenberi ve daha evvel mukayyet işsiz erkek amele miktarı 223098 den 13668 e düşmüştür.

Beş senedenberi mukayyet bulunan işsiz amele sayısındaki tenakus yüzde 25 nisbetindedir.

Bağdat Suikasti Etrafında

Bağdat, 25 (A.A.) — Maliye Nazırı Rüstem Haydara yapılan suikastle alâkadar olmak üzere 12 kişi tevkif edilmiştir. Bunların arasında eski nazırlardan Sabir ve İbrahim Kemal de vardır.

TİYATRO

Kavuk Yine Devrildi

Yatarken gecelik kavuğu kullandan bir zamanda misafirliğe giden bir zatın yatağına bir kavuk koymuşlar. Adamcağız yatmadan başına geçirdiği kavuğun ağzını burnunu örtecek kadar büyük olduğunu görüp belinden kuşağını çıkarmış, ortasından bağlamış.

Ertesi sabah ev sahibi misafirinin geceyi nasıl geçirdiğini sormak için odasına girip başında kavuğun bağlanmış olduğunu görünce:

— Kavuğu boğmuşsunuz! Demiş. Misafir de:

— Aman efendim, demiş. Ben onu boğmasam o beni boğacaktı!

Müsahip Zade Celâli meşrutiyetin ilânında tanıdım; aşağı yukarı 32 senelik bir tanışıklığımız vardır. Kadiköyüde Yoğurtçu çayırına nazır köşklerden birinde hususî olarak bir orta oyunu oynanıyordu İbnirrefik Ahmet Nuri, Pişekâr; Ressam Muazzez, kavuklu, reji nazırı avukat Baha Acem; Kadıköylü Refik Bolulu ahçı ve turşucu; Fuad Talât, Zenne; Celâl de Kocakarı taklitlerini - Fakat ne mükemmel bir surette - yapıyorlardı. Hâzırun arasında merhum Adliye Nazırı Manyas Zade Refik Bey ve Türk lisanının bütün inceliği ile alâkadar pek çok adamlar vardı. O orta oyununu unutamam.

Müsahip Zade ile ilk tanışmamız orada oldu. Ondan sonra birçok operetlerini, piyeslerini gördüm eski hayatımıza ait sahneleri onun kadar yaşatacak bir tiyatro müellifimiz yok. Bundan dolayi Türkiyenin bu eski Gravürlerini bu Yeniçeri kıyafethanesini tecessüm etmiş bir halde görmek daima hoşumuza gider.

Bu ümitle bayramdan evvel "Bir Kavuk Devrildi„ yi görmeğe gittim. Yazık ki bütün ümitlerim acı bir surette kırıldı. Zannetmem ki bir kavuk bundan fena bir surette devrilsin!

Piyesin mevzuundan bahsetmiyeceğim. Herkesin bildiği bir şeydir. Fakat her sahnede, her mecliste görülen yanlışlıklar, falsolar, boşluklar, artistlerin lâkayıtlıkları... Hangi birini sayalım?

Birinci perdedeki çarşı mutlaka bir (grev) zamanına tesadüf etmiş olacaktı. Şehrin en kalabalık bir yeri olması lâzımgelen çarşıda iki dilenciden başka kimseler yok. Kalabalık bir sahne, yazmak, idare etmek her yeğitin kârı değildir. Müsahip Zade böyle bir şey düşünebilir, fakat onu sahneye vazetmek istemesi büyük hattâ affolunmaz bir cesaretti. Hanri Batay'ın çıplak kadındaki resim salonu perdesini, Viktorien Lardu'nun (Vatan) piyesini yalnız görmemeli tetkik etmeli; girişler, çıkışlar, (kronometre) ile tanzim edilir, mükâlemelerde ufacık bir topallık yoktur. Zira en ehemmiyetsiz bir ihmal piyesin ruhunu öldürür.

Ciltlerle eser yazan enbüyük müelliflerin bir perdelik bir komedi yazamadıkları çok defa görülmüş şeylerdir.

Bir piyes yazmanın ayrıca teknik tarafı vardır. Bizde buna vakıf müellifin daha mevcut olduğunu pek zannetmiyorum. Tâ eskiden beri piyes yazan müellifler, piyes yazdım zannedenlerdir. Türkiyede tiyatrodan anlıyan en yüksek adam merhum Ahmet Refik Paşa idi. Molyer'i âdatımıza uydurarak tercüme etmiş..

Bizim için, Ahmet Vefik Paşanın yoluna gitmekten, yâni bizim âdetlerimize uygun olan Garp piyeslerini adapte etmekten başka çare yok. Tiyatromuzu onların Tekniği ile ifade ve idare en doğru yoldur. Yoksa geçen akşamki gibi olur. Ya eski sahnelere olan meylimizi ne ile tatmin edelim? Doğrudan doğruya orta oyununu ihya etmek suretile... Yoksa (Kavuk devrildi) de olduğu gibi piyes orta oyununun bir karikatürü hem de fena bir karikatürü olur.

*

Rollerin dağıtılmasında büyük değişiklikler olmuş. Hayret Paşayı Hazımın yerine Sait Göknar oynadı. Mahmut Moralı, Neşatide pek güzeldi; şimdiye kadar bu artistin muvaffak olmadığı rolü görmedim. Neşati rolüne biraz pişekârımsı bir çeşni vermesi pek doğrudur. Mahmut Moreli Türk sahnesinin kuvvetli temellerinden biridir. Proğramda tercüman vazifesini yapacağını beklediğimiz Muammer Karaca tamamen sönük ve silik bir Jön premie idi.. Pertev ağalıktan tercümanlığa terfi eden Yaşar Özsoy, "Utilite„ dedikleri muz gibi her niyete yenilen meyvalıktan çoktan çıkmıştır. Yalnız yeri pek boş kalmıştı. Pertev ağa ismile müsemma arasındaki tezada misal olacak kadar sönük idi; rolünü bilmiyor, Revnaki yerine Reisülküttabı haber veriyor fakat derhal kendini toplayarak:

— Ondan evvel de Revnaki Efendi geldi! cümlesini kendiliğinden yetiştirerek sözde falsoyu tashih ediyordu. Reşit Baran, Salim ağada fevkalâde muvaffak oldu. Refik Arduman elçide kusursuzdu. Acemi bir ocakçı gibi alın, burn ve yanakların bir kısmı kirli bir siyah, kulak ense ve gerdan tarafları bembeyaz olan acaip renkle sözde zenci köle, tahammül edilemiyecek kadar fena idi.

Bayanlardan Şevkiye Şehnaz rolünden bir kelime bilmiyor bîçare Mahmut Moralıya - lüzumsuz öksürüklerle süflörün imdada yetişmesini temin için - ne sıkıntılar çektiriyordu. Sonra yapılan falsolardan müteessir de olunmuyor, devrilen çam, bir ufak kahkaha ile savuşturuluyor yahut savuşturuldu zannolunuyor. Bu lâkayıtlığın ehemmiyetini takdir etmek için üçüncü perdeden sonra halkın yavaş yavaş koltukları boşaltmasına dikkat kâfidir.

Dört perdeyi seyredebilmek tahammülünü ancak Vasfi Rızaya medyunuz.

Proğramda mevcut olmasına rağmen hasfedilen, çarşının yegâne müşterisi yerine Şehnazın zenci halayığı Şebboy feda edilmiş olsaydı zannederim ruhumuza çöken bu ağır ve soğuk yükten daha kurtulmuş olurduk!

Nefi ULUNAY

SPOR

Macarlar Pera Ve Şişli İle Karşılaşıyorlar

Macarlar yarın Pera ile, Pazar günü de sabahleyin saat 11 de Şişli ile oynıyacaklardır.

Geçen hafta Şişli karşısında mağlûp olan Peranın zayıf kadrosu ile Macarlara karşı bir muvaffakıyet elde etmesi beklenemez. Bu müsabakanın büyük bir farkla Macarlar lehine neticelenmesi tahmin edilebilir. Bu oyunu Tarık idare edecektir.

Pazar sabahı yapılacak Şişli Maçı Pera maçına nazaran daha çetin olacaktır. Şişli daha enerjik bir takımdır. Maamafih bu oyunu da Macarların kazanacağını kabul etmek icap eder. Maçı Beynelmilel Federasyona ismi verilen hakemlerimizden Nuri Bosut idare edecektir.

Tan Kupası Maçları

TAN Kupası futbol maçlarına yarın devam edilecektir. Fikstüre ve Maarif Spor Bölgesinin tebliğine nazaran Şeref Stadında saat 13 te Haydarpaşa — Ticaret, 14.40 ta Sanat — İstanbul Erkek Lisesi, Taksim Stadında da 13.30 da İstiklâl — Erkek Muallim, 14.40 ta Işık — Darüşşafaka Liseleri oynıyacaktır.

Taksim Stadında Macar — Pera maçı yapılacağına göre bu stattaki maçlar tehir edilecektir.

★ Maarif Spor Bölgesi tarafından tertip edilen voleybol maçlarına yarın Beyoğlu Halkevi salonunda devam edilecektir. 13.30 da Hayriye— Kabataş, 14 te Taksim — Yüce Ülkü, 14.30 da Vefa — Boğaziçi oynıyacaklardır.

"Basketbol„ ün Mucidi Öldü

Bütün mekteplerimizde ve dünyanın hemen hemen tekmil gençlik muhitinde oynanmakta olan (basketbol) ismindeki maruf oyunu 1891 senesinde Amerikanın Springfield Kollejinde muallim bulunduğu sırada doktor Naismith isminde bir zat icat etmişti. Bu zat geçenlerde 79 yaşında vefat etmiştir. Basketbolün dünyada ne kadar büyük alâka uyandırdığını göstermek için bu oyunu 18 milyon kişinin oynadığı ve 90 milyon kişinin de seyrettiğini söylemek kâfidir.

Tescil Edilen İki Türk Hakemi

Beynelmilel federasyonun isteği ile Futbol federasyonu İstanbul hakem komitesi azasından Nuri Bosut ile İzmirli Mustafanın isimlerini federasyona bildirmiştir.

Bu suretle ilk iki Türk hakemi beynelmilel teşekküllere tescil edilmiş bulunmaktadır. Bu arkadaşları tebrik ederiz.

ACIKLI BİR ÖLÜM

Kavala Eşrafından Müezzin Hacı Hasan Efendi mahdumu müezzin Mustafa Efendinin iki aydanberi müptelâ olduğu Üremi hastalığından şifayap olamayıp Kurban bayramının ikinci pazar günü Maltepede Bostan sokağında 25 numaralı hanesinde vefat ederek ve Maltepedeki ebedî istirahatgâhı olan ailesi mezarlığına defnedildiği teessürle haber alınmıştır. Merhumun ailei kederdidelerile kendisini sevenlere taziyetlerimizi bildiririz.

Kari mektupları

Tehlikeli Bir Mektep Binası

Kadirga meydanında 36 numaralı evde oturan Ali Yılmaz, gönderdiği mektupta diyor ki:

"— Çocukların Kadirga 61 inci mektepte okuyorlar. Ben, her akşam evime giderken çocuklarımla karşılaşamıyacağımdan korkuyorum. Çünkü 61 inci mektep haraptır ve bir gün talebeler içinde iken yıkılmıya mahkûmdur. Bu büyük bir felâket olacaktır. Belki de birçok yavrularımız, bu felâketin kurbanı olarak ana ve babaları ağlatacaktır. Mektep için "kabili sükna değildir, ve maili inhidamdır„ diye rapor verilmiştir. Alâkadarların nazarı dikkatini celbederim.

●

Gazi Antepte İplik Buhranı

Son günlerde alınan bütün tedbirlere rağmen, Gaziantepte alabildiğine ihtikâr yapılmaktadır. Mensucat için kullanılan siyah boyanın kilosu, evvelce 90 kuruş iken, bugün bu fiyat 350 ile 400 arasında yükselmektedir. Diğer boyalarda da zam, yüzde üç yüzü aşmaktadır. 20 numaralı iplik, evvelce beş liraya alınırken, şimdi ayni ipliği, altı buçuk liraya zor buluyoruz. Bilmiyoruz, bu da Almanyadan mı geliyor? Halbuki iplik Türkiyenin her tarafında mevcuttur ve fabrikalarımızın çıkardığı ipliklerin paketi 150 kuruş üzerinden satılmakta iken, bugün bu fiyat yüzde yüz artmıştır. Gaziantepte tüccar ve fabrika sahipleri iplikleri yanlarında saklıyorlar ve istedikleri fiyattan satıyorlar. Gaziantepte dokumacı Arif Nizam

●

Talebe Yurdunda Kahvehane

Son günlerde talebelerin kahvelere gitmeleri, gazetelerde birçok şikâyetleri mucip olmaktadır. Hattâ bu mesele için, Maarif ve mektep idarelerinin de birçok sıkı kararlar ittihaz ettiklerini işitiyoruz. Bu böyle iken maalesef, Türk maarif cemiyeti Kadirga talebe yurdu gibi resmi bir yurt, binası içinde bir kahvehane yaşatmakta ve yurt talebelerinin kâğıt, tavla, domino vesaire oynamalarına müsaade etmektedir. Bu kahvehane yurt idaresi tarafından organize edilmeden evvel mütalea salonunda yer bulunmuyordu. Halbuki şimdi mütalea yerine kahvehanede boş iskemle bulmak imkân haricindedir.

3 yıl önce senenin muayyen zamanlarında yurt talebesinin müsamere vermesi "derslerine mâni oluyor„ mütaleasile yasak edildiği halde, bugün yurt idaresi acaba neden kahvehaneye göz yummaktadır?

Timur Köyer

●

Çocuğuna Mektep Arıyor

Burgaz adası sakinlerinden Necip, gazetemize gönderdiği bir mektupta, çocuğunun mektepsiz kaldığından şikâyet etmektedir. Bu zat, Yalvaç Alemdar mektebinden naklen Adaya getirdiği çocuğunu, mazeretine binaen tekrar eski mektebine göndermiş, fakat mektep idaresi yer olmadığını söyliyerek, nakil evrakını iade etmiştir. Bu zat, çocuklarının tahsiline mâni olunmamasını rica etmektedir.

●

Zarar ve Ziyan İstiyor

Ergani bakır şirketi marangoz atölyesinde ustabaşı Kâmil, yazdığı mektupta diyor ki:

22.10.939 günü 706 numaralı katar, Malatya ile Fırat arasından bir yangın kazası geçirmiş ve bagaj ve posta furgunundaki eşyalar tamamen yanmıştı.

Bizim elimizdeki ağırlık pusulasında idarenin zarar ve ziyanımızı ödemekle mükellef bulunduğu yazılıdır.

Yangın yerine gelen alâkadar memurlar da, bizim uğradığımız zararları zapta geçirmiş ve hakkımızın korunacağını söylemişti. Buna rağmen, aradan iki aydan fazla zaman geçtiği halde, hâlâ en ufak bir haber çıkmamış ve beş yüz yolcunun zararı kısmen olsun ödenmemiştir.

Nüfus Cüzdanı Yokmuş

Taşraya gidecek olan akrabamdan birisine nüfus cüzdanının tebdili için 29.12.939 tarihinde nüfus müdüriyetine müracaatımda alâkadar masa memuru tarafından maalesef nüfus cüzdanı olmadığı söylenildi. Bir, iki kişi daha vardı:

"— Bu nasıl iş, koca vilâyet merkezinde nüfus cüzdanı olmaz mı? İşimizi bırakarak, o kadar saatlik yerden gelerek, masraf yaptık. Bu kış gününde bir daha gelemeyiz de, diye söyleniyorlardı ve bunlar köylü vatandaşlardı.

Ait olduğu makamın nazarı dikkatini celbederim.

Eskişehir şeker fabrikasında
Sadık Saykan

Küçük Memleket Haberleri

İPSALADA Çeltik ziraatçilerinden Bekir Kara, Çocuk Esirgeme Kurumuna 100 lira teberru etmiştir.

ARTVİNDE Maarif müdürlüğü, Eğitmenli mekteplerde ipek böceği kozası elde edilmesini düşünmüş, üçüncü bölgede 31 kilo kuru koza, birinci bölgede tevzi edilen 25 gram tohumdan da 12 kilo yaş koza alınmıştır. Bu yıl daha hazırlıklı ve verimli çalışılacaktır. Bilhassa Ardanuç ile Sırya nahiyelerinde iyi koza istihsal edilebileceği anlaşılmıştır.

EDİRNEDE Elli bin lira sarfile bir klüp binası ve kapalı jimnastik salonu yapılacaktır. Bina, 600 metre murabbaı bir sahayı kaplıyacak, sığınağı, soyunma ve duş daireleri bulunacak, jimnastik salonu 350 metre murabbaı genişliğinde olacaktır. 1260 metre murabbaı bahçeyi ve ağaçlığı da ihtiva edecektir.

Karaağaçtaki eski ve harap askeri depo da altı bin lira sarfile güzel bir klüp binası haline getirilecektir. 150 metre murabbalık arsası, basketbol sahası ve tenis kordu haline getirilecektir.

TİYATROLAR

Şehir Tiyatrosu

Şehir tiyatrosunun bütün hasılâtını felâketzedelere tahsis ettiği büyük müsameresi 5 şubat pazartesi akşamı ilk defa olarak

PENBE SOKAK 48 No.
TEPEBAŞI "DRAM„ KISMINDA
Bu akşam 20.30 da
O KADIN
Komedi Kısmı İstiklâl caddesinde
Bu akşam saat 20.30 da
SÖZÜN KISASI
Halk Operetı
Bu Akşam 9 da
ZOZO DALMASLA
KEDİYE PEYNİR

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postalı
Türkiye Radyosu Ankara Radyosu
Dalga Uzunluğu

T. A. P.	31.7 m.	9465 Kcs.	20 K
	1648 m.	182 Kcs	120 K

Cuma, 26. 1. 1940

12.30 Program ve memleket saat ayarı, 12.35 Ajans ve Meteoroloji haberleri, 12.50 Türk Müziği (Pl.), 13.30 - 14.00 Müzik: Karışık hafif müzik (Pl.), 18.00 Program ve Memleket saat ayarı, 18.05 Türk Müziği: Halk türküleri ve bağlama taburla oyun havaları. Sadi Yaver Atamalar: Refik Fersan. 18.25 Türk Müziği: Çalanlar: Fahire Fersan, Cevdet Çağla, Refi Fersan.

I — Okuyan: Necmi Rıza Ahıskan

1 — Ferahnâk şarkı: (Avare gönül), 2 — Kanuni Reşat - Ferahnâk şarkı (Ağyar ile dalmış zevki safaya), 3 — Ferahnâk şarkı: (Hoş yaratmış), 4 — Hüseyni şarkı: (Çektim elimi gayri bu dünya hevesinden), 5 — Hüseyin Fahri Hüseyni şarkı: (Vaslınla cana).

II — Okuyan: Müzeyyen Senar.

1 — Sadettin Kaynak - Hüseyni türkü (Ayrılık yıldönümü), 2 — Halk türküsü (Benim yarim pencereden bakıyor), 3 — Halk türküsü: (İki karpuz bir koltuğa sığar mı), 4 — Halk türküsü: (Meşeli meşeli).

19.00 Serbest saat, 19.10 Memleket saat ayarı, Ajans ve Meteoroloji haberleri 19.25 Türk Müziği: Safiye konseri (2) Program: Kendi Repertuarı.

20.15 Temsil: Faust. Yazan: Goethe Tercüme eden: Seniha Bedri Göknil. Cemal Reşit piyanoda Gounod'un operasından parçalar çalarak esere refakat edecektir. 21.10 Konuşma (Millî kahramanlık menkıbeleri), 21.25 Müzik: Radyo orkestrası (Şef: H. F. Alnar), 1 — F. Mendelssohn - Bartholdy: Bir yaz gecesi rüyası. Intermezzo - Notturno Cherzo - Zifaf marşı, 2 — D. Fr. E. Auber: Le Domino noir uvertürü, 3 — Fr. Liszt: Les Préludes.

22.15 Memleket saat ayarı, Ajans haberleri, Ziraat, Esham - Tahvilât, Kambiyo - Nukut Borsası (Fiyat). 22.35 Müzik: Solistler (Pl.), 23.00 Müzik: Cazband (Pl.), 23.25 - 23.30 Yarınki program ve kapanış.

Mesut Bir Nişanlanma

İzmirin eşrafından merhum Buldanlı Hacı Emin torunu ve İzmirin madencilerinden Kadri - Mustafa biraderlerin yeğeni Bayan Makbule İplikçi ile Emekli Albay Tahsin Akyelin oğlu genç maden mühendislerimizden Kızım Akyelin nisanı İzmir Göztepedeki evlerinde olmuştur. Her iki tarafa saadetler dileriz.

YENİ NEŞRİYAT :

(Le) mü, (La) mı?

Fransızca öğrenmek istiyenlerin maruz kaldıkları güçlüklerden en mühimmi fransızca kelimelerin dişi veya erkek olduğunu tayin edebilmektir. Kıymetli lisan hocalarımızdan Bakırköy ikinci ortaokulu fransızca muallimi Bay Hayri Ayman, bu güçlüğü gidermek için (Le) mü, (La) mı? ismi altında küçük, fakat çok faydalı bir eser neşretmiştir. Bilhassa mekteplilere tavsiye ederiz.

●

GENÇ KIZ YETİŞİRKEN — Kızların terbiyesinde muhitin tesirleri, genç kızların terbiye sistemleri, manevî terbiye, okuma zevki, kendi kendini yaratma, irade, pratik terbiye, estetik ve zevk terbiyesi, ev idaresi, güzel sanatlara alâka gibi, bahisleri ihtiva eden ve yalnız genç kızlar tarafından değil, ebeveyn ve muallimler tarafından okunması da çok faydalı olan bu kitap, Erenköy kız lisesi felsefe ve sosyoloji muallimi Feliha Sedat Oksal tarafından yazılmış ve Kanaat Kitaphanesi tarafından satışa çıkarılmıştır.

Bugün MELEK Sinemasında
BRODVAY GÜLÜ
Fransızca sözlü nüshası
(Şarkılar orijinal ve İngilizce)
Baş Rollerde: Tyrone Power - Alice Faye - Al Jolson
İlâveten: Yeni Metro Goldwyn Mayer Dünya Haberleri

Yazan: MUAZZEZ TAHSİN BERKAND No. 8

— Hava serinledi. Sonbaharda böyle açıkta oturmak doğru değil Ayşe; istersen içeriye girelim, birer çay içer ve konuşmakta devam ederiz.

— Peki...

Sıcak çay ikisinin de gergin sinirlerini biraz yatıştırdıktan sonra karşılıklı koltuklara oturdular ve Ayşe tekrar anlatmıya başladı. Söylerken sesi kâh telâşlanıyor, kâh sertleşiyor, bazan da kendi kendisile konuşuyormuş gibi durgun, yorgun bir ahenkle kısılıp titriyordu. Onun lüzumsuz tafsilâta girişmesi ve asıl mesele ile alâkadar olmıyan teferrüatı anlatmakta ısrar etmesi Belkısın sabrını tükettiği halde verdiği söze sadık kalarak bir şey söylemiyor ve arkadaşının asıl anlatmak istediği şeyleri böyle teferrüata boğarak ehemmiyetten düşürmek istediğini takdir ederek susuyordu.

— Sen belki, bu sözlerimin samimiyetinden şüphe edersin diye tekrar ediyorum Belkıs, seni temin ediyorum ki, demin söylediğim gibi onu aylarca görmedim ve o müddet zarfında hiç düşünmedim. Yalnız sen bu sırada bilmiyerek ve istemiyerek bana fenalık ediyordun. Geçirdiğim kazayı ve ona sebebiyet vermekle itham ettiğin Mehmet Tunca ait tafsilâtı arkadaşlara öyle mübalâğalı sözlerle anlatmıştın ki, vakit vakit bu vaka aramızda bir eğlence mevzuu oluyor ve benim hastahanede yattığım geceye ait tafsilât bilmecburiye tekrar edilip duruyordu.

Sen arkadaşlara Mehmet Beyi benim için tehlikeli bir adam gibi gösterdiğin için onun hakkında birdüzüye benden tafsilât soruluyor ve ben de, içimden taşan vahşi bir hisle bu vakayı mübalâğalı bir şekilde anlatıyor. Mehmet Beyi insanların üstünde bir mahlûk, romanlarda görülen kahramanlara benziyen tipte bir adam gibi takdim etmekten acayip bir zevk duyuyordum.

Senin muzipliğin ve benim inatçılığımın bir zararı oldu: Onu artık görmez olduğum zaman, hatırasını hayalimde süsledim ve onun etrafımızdaki erkeklerden büsbütün başka olduğuna kendimi inandırmıya başladım.

Ancak, bütün bunlar, hayalperest bir genç kızın vakit vakit takılıp kaldığı düşüncelerden başka bir mahiyet almıyor ve biraz evvel de tekrarladığım gibi, onun mevcudiyeti beni hiç alâkadar etmediği gibi, onu görmek ihtiyacını da hissetmiyordum. Böylece aylar geçti.

Bu yazı her sene olduğu gibi Bostancıda, dayımın köşkünde geçirdiğimi biliyorsun. Kışın çalışma günlerinin acısını çıkarmak, diplomamı aldıktan sonra doktora hazırlıklarına başlamadan evvel bir kaç ay, başımı dinlendirmek için, kendimi tam manasile spora vermiştim. Sabahtan akşama kadar deniz, sandal, bisiklet, tenis... Hattâ bazı geceler arkama içi kürklü muşambamı, ayağıma yün çoraplarımı, kalın spor ayakkabılarımı giyip dayımla birlikte balık avına gidiyor, sabahlara kadar sandalda kalıyordum.

Geçirdiğimiz büyük felâketten sonra, hattâ İsviçre dönüşü bile benim tam manasile kendimi toplayamadığımı zannederek üzülen dayım ve yengem, bu aşkın, taşkın neşeme hem benim namıma, hem de kendi yalnız hayatlarına biraz can verdiğim için kendi namlarına memnun oluyorlar ve beni şımartmakta birbirlerile yarışa çıkıyorlardı.

Daha köşke geldiğim gün onlara büyük müjdeyi vermiştim:

— Bu yaz çalışmıya veda... Elimde ciddî bir kitap, bir ders notu görürseniz bana en büyük cezayı verin; artık günlerle odama kapanıp ancak yemek vakitlerinde sizin yanınıza geldiğim için şikâyet etmiyeceksiniz.

Hakikaten sözümde durdum.

Bostancıda, ilk ay, denizde balıklar gibi yüzdüm, hattâ kırk yıllık sandalcı gibi yorulmadan kürek çektim, bütün ömrümde kazma, kürek kullanmışım gibi bahçıvanlık ettim ve bunlardan ara bulduğum zamanlar da yengemle birlikte mutbakta reçel kaynattım, turşular yaptım, kekler hazırladım. Velhasıl kış aylarını havasız apartmanile üniversite arasında geçiren Ayşe, açık havada kayıtsız ve serseri bir ömür sürdü.

Kendime uygun arkadaşlarım da vardı. Fakat bunlar öyle çam sakızı gibi insana yapışan cinsten değillerdi. Istediğim zaman onlarla buluşuyor, kendi kendime kalmayı tercih ettiğim saatlerde kimseyi aramak mecburiyetini hissetmiyordum.

Dayımın köşkünü bilirsin. Uçsuz bucaksız bahçesinde, benim gibi tabiati seven ve yalnızlıktan kork mıyan bir insanın sıkılmasına imkân var mı? Bir ucu deniz, bir tarafı çiçek bahçesi, arkası cesim koru, bir tarafında üzüm bağı ve yemiş ağaçları..

Bir gece dayım yüzüme bakarak:

— Ayşe, dedi. Dünyanın bir ucunda kalmış bu yalnız köşkte sıkılırsın diye pek korkuyordum. Halbuki yüzünün rengi, gözlerinin parlaklığı, içimi sevindiriyor. Bu sene aramızdan çabucak kaçmıyacağını umuyorum

— Uç ay belki de daha fazla burada kalacağım dayıcığım. Bu yaz Bostancıyı çok sevdim. Hele bana hazırladığınız surprizler öyle cazip ki..

Tarasanın bir ucundaki koltukta uyukluyormuş gibi gözlerini yuman yengem atıldı:

— Kızım, zaten senin ömrünü her zaman için bizden uzakta geçirmekte ısrar etmen ve bizim de bunu kabul ediyormuş gibi boyun eğmemiz içimizde büyük bir üzüntü.. Bunu biraz olsun hafifletmek için senin hoşlanacağını ümit ettiğimiz şeyleri elimizden geldiği kadar hazırlamıya gayret etmemiz tabii değil mi?

Zavallı yengemin bu candan sözleri bana çok dokunmuştu. Onun beni ne kadar çok sevdiğini ve annemle babamın genç yaşta ve biribiri ardınca ölümlerinden sonra benimle öz kızı imişim gibi uğraştığını ve sonradan ben, mektebe yakın olsun diye, onlardan ayrı yaşamıya karar verdiğim zaman ne kadar üzüldüğünü filân hep biliyorsun? Bunları tekrarlamıya lüzum yok.. Fakat o gece bunları söylerken kadıncağızın sesi göz yaşlarile dolu idi. Koştum, boynuna sarıldım.

— Hoşlanacağım şeyleri benden evvel bulmakta sizin ince duygunuzun çok yardımı oluyor yengeciğim. Meselâ (Beyaz Kanat) ne cici bir sandal! Onu sevmemek içir kalbimin yerine bir taş parçası koymam lâzım. Ya bisikletim! Ya benim sevdiğimi bildiğiniz için bahçenin bir tarafına diktirdiğiniz nadide beyaz güller! Daha sayayım mı?

Dayım sözümü kesti:

— Ayşecık, sen bizim kızımızsın. Bir ana ile bir baba, sevgili biricik yavrularını sevindirmek, onun hayatını kolaylaştırmak, onun genç yüzünde neşenin yarattığı parlaklığı görmek için ne yapsalar

(Devamı var)

26 Sonkânun 940

TAN

ABONE BEDELİ

Türkiye			Ecnebi	
1400	Kr.	1 Sene	2800	Kr.
750	"	6 Ay	1500	"
400	"	3 Ay	800	"
150	"	1 Ay	300	"

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmıyan memleketler için abone bedeli müddet surasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır Abone bedeli peşindir Adres değiştirmek 25 kuruştur Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Gözlerimizi Geriye Değil, İleriye Çevirmeliyiz!

Necmettin Sadak, dünkü "Akşam„ gazetesinde çıkan başmakalesinde, şu satırları yazıyordu:

"— "Cümhuriyet„ te Peyami Safa, gençlerin "kaç yaşında olursa olsun, Lâtin harflerinden başka bir de, hususi olarak, Arap harflerinin elifbesini okumalarını„ lüzumlu görüyor.

"Eğer bu satırlar, bir münevver kaleminden çıkmamış olsaydı, onları yazanı, bir demagog, ve iddiasını da sadece kaba bir irtica sayardık. Fakat biz bunu, —genç bir münevver tarafından yazıldığı için,— ortaya atılmış bir fikir telâkki ediyoruz. Ve kendi düşüncelerimizi de söylemek lüzumunu duyuyoruz:

"Bizce, çocuklara Arap harflerini öğretmek, hem faydasızdır, hem de tehlikeli...

"Arkadaşımız, "Arap harflerini bilmek, devlet işlerinde de, hususi müesseselerde de, kuvvetli bir tercih sebebi olmıya devam ediyor.„ diyor.

"Arap harflerini bilmenin, devlet işlerinde kuvvetli bir tercih sebebi olduğunu asla zannetmiyoruz. Meselenin kültür cephesine gelince, asırlardanberi, ilk ve orta mekteplerde okumuş, bunu iyice öğrenmiş insanlardan yüzde kaçı, hayır, yüzde değil, binde, on binde kaçı eski ve kültür kaynağı olan eserleri okuyup anlıyabildiler ki, şimdi babalarının hususi, üstünkörü elifbe okutacağı gençler anlıyabilsin?

"Bu faydasız gayreti gösterdiğimiz takdirde, bugün inkılâbın zirvesinde bulunan Türk alfabesi, yirmi beş yaşındaki gençlerin başka elifbe bilmemelerine rağmen, henüz eskiyi kolay okuyan bir neslin kurbanı oluverir. Buna ne müsaade, ne müsamaha edebiliriz.

"Bizce, böyle bir imkânın münakaşası bile doğru değildir. Kültür namına Arap harflerine avdet davasını ortaya atmakta beis görmezsek, din namına şapka ile fes ve sarığın bir arada kullanılması imkânını düşünenlere fırsat vermiş oluruz. Bunlar, daima ileri gitmesi şart olan muazzam ve çetin inkılâp davamızın mevzuu ayrı, fakat mahiyeti bir meseleleridir!„

Yukarıki satırlara eklemek ihtiyacını yenemediğimiz bir iki mühim nokta daha var:

Her zaman, her yerde ve her memlekette olduğu gibi aramızda da halâ, inkılâplarımızdan bazıları hakkında muhalif duygular besliyen geri zihniyetli ve dar dimağlı kimseler bulunabilir. Ve bunların, ancak zabıtanın alâkasına ve dikkatine müstahak olan duygularına ve düşüncelerine, yayılma sahası aramaları da çok tabiidir. Fakat bilhassa kalem gibi mesuliyetli bir vasıtaya sahip olanların, bu kabil sinsi hüviyetlerden gelebilecek kurnazca tesirlere, telkinlere ve tahriklere karşı, çok tetikte bulunmaları şarttır. Bunun içindir ki, Necmettin Sadağın pek haklı olarak çok şiddetle çürüttüğü iddianın, bir tek münevver, kaleminden de olsa, müsbet bir rağbet görüşü, anlayışlı ve inkılâp mevzularında hassas muazzam bir kütlede derin bir tesir, ve teessür uyandırmıştır kanaatindeyiz. Tezahüratı aşikâr olan bu teessürden, memleket hesabına çok hayırlı bir ibret dersi alırsak, bu faydasız fikrin ortaya sürülmesinden kârlı çıkmanın tek yolunu bulmuş sayılırız. Ve samimiyetle temenni ettiğimiz de, neticenin böyle olmasıdır.

Kültür sahasında da, istifade menbaları ve yolları arıyorsak, gözlerimizi geriye değil, ileriye çevirelim. Bunun böyle olduğuna tereddütsüz inanmak için, inkılâbın başında bulunanların, bu ehemmiyetli ve belli başlı mevzularda ne kadar hassas, hattâ ne kadar titiz olduklarını bilmek kâfidir!

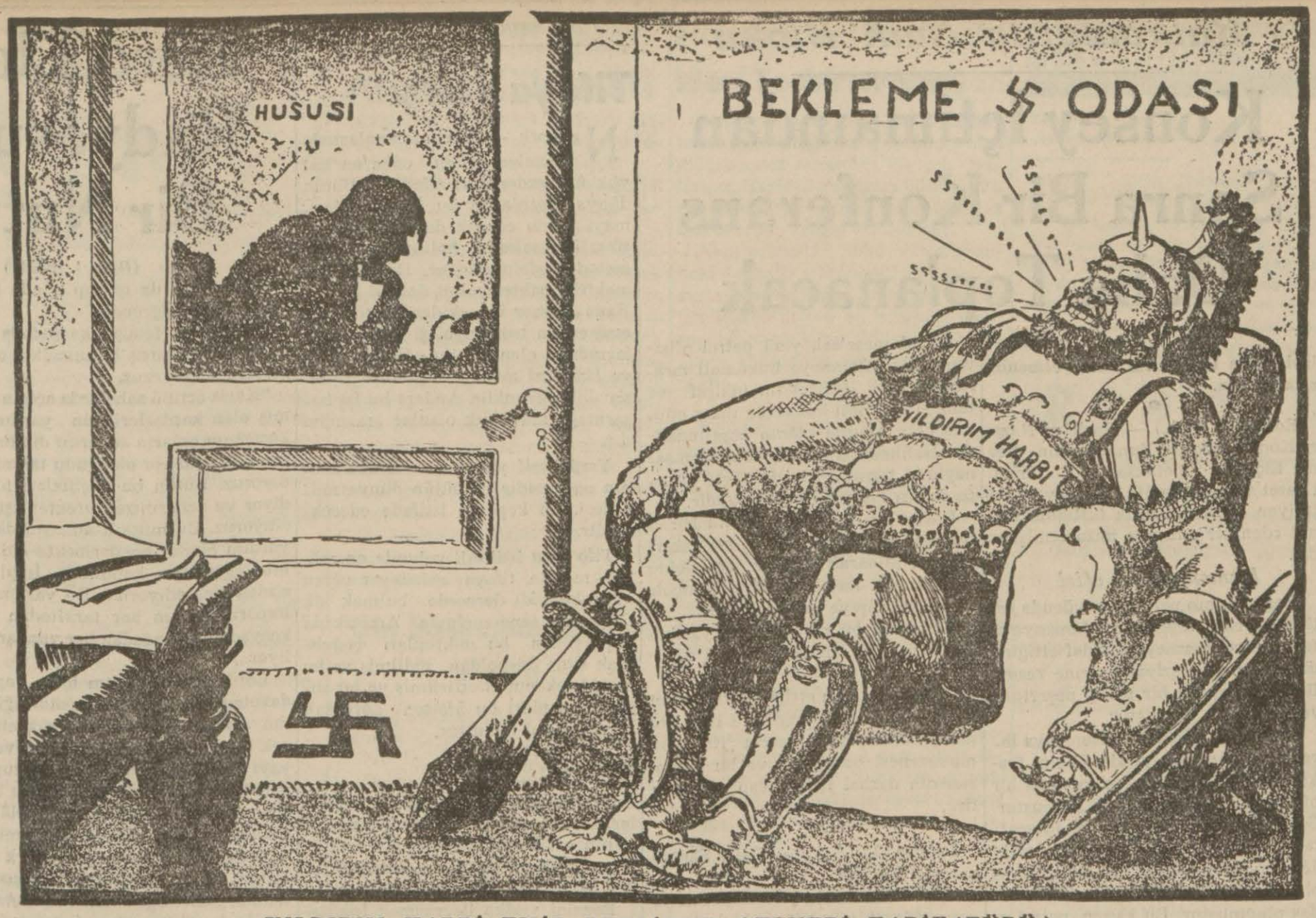

YILDIRIM HARBİ EMİR BEKLİYOR (ECNEBİ KARİKATÜRÜ)

Alman kıtaları niçin Romanya hududuna indiler? Bu sualin cevabını araştıran bu yazıda, Almanların daha ziyade ekonomik gayelerle hareket ettikleri izah ediliyor.

Alman Kıtaatı Romanya Hududunda Neler Arayabilir?

Yazan: E. Ş. Atabey

Daha Belçika ve Holanda hudutlarındaki Alman tahşidatına ait haberlerin telâş ve tahminleri durulmadan ortaya yeni bir vaziyet çıktı. Almanlar Sovyetlerin müsaadesile Polonyanın cenubundaki petrol havzasına, dolayısile Rumen hudutlarına indiler. Bu yeni haberle Alman erkânıharbiyesinin yeni bir harp cephesi açmak niyetinde olup olmadığı tetkike başlandı.

Burada, Romanya hudutlarına gelen Alman kıtalarının yeni bir harp cephesi açmaktan ziyade, ekonomik cepheye avantajlar temin etmek istiyeceğini akla, hesaplara daha uygun gelen ihtimallerile izaha çalışacağım.

Geçen hafta Pariste mühim bir içtima yapıldı. Müttefiklerin petrol ve mai mahruk konsorsiyomu toplantısı ismi verilebilecek olan bu içtimada İngiltere namına Nafia Nazırı Geffrey Lloyd ile Fransa namına Louis Pineau ve abloka müşavirleri bulundular. Ehemmiyetli bir hâdise gibi gazetelere aksedemiyen bu içtimada, üstünde durulan bir mesele vardı. Alman petrol stoku tahmin edildiği sırada, bugünkü miktarın 9 milyon tonu geçemediğinde mütehassıslar ittifak ettiler. Bu tahmini Standard Ooil mütehassısının evvelce verdiği bir rakam da takdir ediyordu. Amerikalı bugünkü Alman petrol stokunun 8,500,000 tonu geçemiyeceğini ve iki aydır devam eden bütün gayretlere rağmen bu stokun artacağına eksildiğini söylemişti.

Kanaatimce, ajans haberlerinde kâfi derecede geniş yer bulamıyan bu mesele ile, Rumen hudutlarına inen Alman kıtalarının takip edecekleri hedefler arasındaki münasebeti tayin etmekle son vaziyeti aydınlatmak mümkündür.

Alman ordularının petrol ihtiyacı ötedenberi malûmdur. Harpten evvel kendi askeri mütehassıslarının hesaplarına göre tayin edilen senelik ihtiyaç miktarının, yirmi, yirmi beş milyon ton arasında olduğu da biliniyor. Sovyet şimendifer hatlarının Alman hatlarına uymadığını, uysa da kara nakliyatının ihtiyacı karşılamaktan çok uzak kalacağını da herkes biliyor.

Bu vaziyetteki bir Almanyanın, petrol stokunu daha azaltacak ve harbi neticelendiremiyecek yeni bir cephe açmaktansa, ordusunun tehdidinden ve siyasî vaziyetinin verdiği fırsatlardan istifade ederek petrole kavuşmağı kollaması daha makuldür sanırım.

Eğer senelik Rumen petrol istihsalâtının yekûnu ki, Alman ihtiyacının dörtte birini tutmuyor, Almanyayı tamamile doyurabilse ve Rumenler de o petrolü vermemek isteseydiler, Almanların yeni bir cephe macerasını göze alacakları düşünülebilirdi. Fakat bugünkü vaziyete ve alınan haberlere nazaran böyle bir şey mevzuubahis değildir.

Almanyanın, petrolünü, hububatını hattâ silâh fabrikalarını alabileceği anlaşılan Romanyayı çiğnemekle temin edeceği mühim bir sevkulceyş avantajı da yoktur. Böyle bir harp, Alman ekonomisine bilâkis büyük zararlar verebilir. Çünkü ihtiyacının tamamını Romanyadan temin edemiyecek olan Almanya, Sovyet Rusyanın Karadeniz sahillerinden Tuna tarikile, yani denizden kolayca, beslenmek emniyetini de tehlikeye sokabileceğini hesaplamıya mecburdur.

Halbuki bugün Macaristanın yarısını kuşatmış, ve Romanyanın nazik bir tarafında konak kurmuş olan Alman orduları bir kurşun atmadan, sadece göz dağı ile, devamlı Tuna trafiğini temin edebilir. Sovyetlerden kara tarikile beslenmenin imkânsız olduğunu tecrübe ile anlamış olan Alman şefleri için Karadeniz ve Tuna trafiğinin selâmeti ve rahatlığı can meselesidir.

Siyasî bakımdan da, Alman ordularının sadece boy gösterip işlerini başarmaları faydalıdır. Daha dün Balkanlarda Sovyet nüfuzunun yayılmasına razı olamıyacağını resmen Almanyaya bildirmiş olan İtalyanın kuşkulandırılmaması da elbet düşünülür. Çünkü Alman kıtalarile yanyana Romanyaya komşuluk etmekte bulunan Sovyet kuvvetlerinin bir Alman ileri hareketinde Besarabyaya girmiyeceklerine İtalyayı inandırmak hayli güç olur. Romanya taarruzunu Alman kıtaları yalnız Almanya hesabına başlasalar ve bu hususta İtalyaya teminat verseler dahi İtalyanın bu hareketi Sovyetlerden ayrı bir hareket olarak telâkki edeceğini kimse temin edemez.

Bu mahzurları ve emeksiz, kansız elde edilebilecek avantajları hesapladığımızdandır ki, şimdiki Balkan ve Tuna havzası statükosu bozulmadıkça, Almanya şeflerinin bu taraflarda yeni bir cephe açmaktan çekineceklerine ihtimal veriyoruz.

Almanyanın bir numaralı hasmı İngilteredir. Onu vurmak için Romanın Kartacaya yaptığı gibi, canına yaklaşmak lâzımdır. Şimdiki vaziyette ise, İngilterenin can damarları henüz Balkanlara kadar uzamamıştır.

LOKMAN HEKİMİN ÖĞÜTLERİ

Gebe Bayanlara Sağlık

Adanadaki okuyucularımızdan bir bayan ilk çocuğuna anne olacakmış. Henüz doğmamış olan yavrusunun kaç aylık olduğunu bildirmiyorsa da, doğum işini pek çok merak ettiğini yazıyor... İlk çocuklarına anne olacak bayanların hemen hepsi öyledir. Anne olmayı pek istedikleri halde, arzularının yerine geldiği tahakkuk edince, bu işin acaba nasıl geçeceğini düşünürler. Ancak Adanalı bayan okuyucumuz yalnız merak etmekle, düşünmekle kalmamış, gebeliğini selâmetle sonuna erdirmek için —kendisi gibi olan başka bayanlara da faydalı olur diye— burada sağlık öğütleri yazılmasını istiyor.

İnsanlığın istikbalinden bir parçayı taşıdıkları için, bütün dünyada en ziyade hürmet gören insanlar gebe bayanlardır. Doğacak çocuğun doğduktan sonra ne olacağı önceden belli olmasa da, bütün insanlık için büyük bir umut kaynağıdır. Çocuk büyüdüğü vakit belki bir dâhî olacak, yurduna, bütün âleme büyük iyilik edecek... Onun için, doğacak çocuğun annesi yalnız kendisine ait bir şey istese bile istediğini yapmak herkese borç olur. Halbuki bu bayan okuyucumuz yalnız kendisi için değil, bütün annelere faydalı olacak diye bizden yazılar istiyor. Onun istediği şeyleri yazan bir çok kitaplar varsa da, okuyucumuz kendi gazetesinden bu hizmeti isteyince, arzusunu yerine getirmiye çalışmamıya imkân olamaz.

Zaten, okuyucumuzun genç anneler için istediği hizmet okuyucularımızın hepsini alâkadar eder. Bugünün genç kızları ilerde bir gün anne olacaklar. Bugünün delikanlıları baba olmıya başladıkları zaman eşlerinin sıhhatine alâka göstermiye mecbur olacaklar. Şimdi kendileri bunu hatırlarına getirmeseler de tabiatin emri böyledir: Her insan anne yahut baba olmak için dünyaya gelir. Tabiatte hayat sahibi her fert neslini devam ettirmek için yaşar.

Vâkıâ, evlenmeyi, aile kurmayı istemiyen gençler de vardır ve böyleleri isteklerinde kendilerini iradelerine sahip zannederler. Halbuki onların zanları bir kuruntudan ibarettir. Evlenmeyi istemiyen, hattâ geciktiren, çokça gelirli bir koca yahut apartıman sahibi bir kız bekliyen genç tabiatten evlenmek emrini alamamıştır da onun için evlenmekte acele etmez. Tabiat insana bir emir verince onu ifa etmemiye imkân yoktur.

Burada tabiatin emri nasıl verdiğini, şüphesiz, tahmin ediyorsunuz: Tabiat emrini hormonlar vasıtasiyle verir. Kadınlık veya erkeklik hormonları tamam olan insan neslini devam ettirmek emrini tabiatten almış demektir. Vazifesini ifa edecektir. O vazifeyi ifada geciken yahut hiç niyeti olmadığını zanneden de, ancak, tabiatten emri tam olarak almadığını göstermiş olur. Bereket versin ki böyleleri de, zaten, pek azdır.

Şu halde, Adanalı bayan okuyucumuzun gazetesinden istediği hizmet okuyucularımızın hepsini alâkadar eder, dediğini pek te mübalâğalı bulmazsınız sanırım.

Yalnız, bir nokta var ki bu bahsi tamamlamak mümkün olsa bile, biteviye yazınca hiç olmazsa dokuz ay sürer. Bu müddet belki mevzua uygun olur, fakat avni bahsi o kadar uzun dinlemek ilk çocuklarına anne olmıya hazırlanan bayanları bile bıktırır.

GÖRÜŞLER

Teşkilâtlı Yardım 26.1.40

Yazan: Sabiha Zekeriya Sertel

Erzincan zelzelesi felâketi milleti büyük bir imtihandan geçirdi. Felâketzedelere insanî bir hisle yüreklerini ve keselerini açan halkın vergi hususundaki cömertliği, biribirine yardım için gösterdiği tesanüt iftiharla kaydedilecek bir hâdisedir. "Birimiz, hepimiz için, hepimiz birimiz için„ düsturu bu hâdisede maddî bir ifade ile kendini gösterdi. Bu hâdisenin imtihana çektiği diğer cihet te yardım teşkilâtlarımızdır. Anî bir felâket karşısında, görülmemiş bir kışın müşkülleri önünde devlet teşkilâtlarının da hemen seferber edilmesi şüphesiz takdirle karşılanacak bir hâdisedir. Fakat bu felâketten alacağımız bazı dersler vardır. Bugün harbin haricindeyiz. Yarın dahilinde olmıyacağımız malûm değildir. Bugünden yarınki harbe karşı orduyu seferber ettiğimiz gibi, içtimaî yardım teşkilâtlarını da fevkalâde hallere göre teşkilâtlandırmak zaruretindeyiz. Erzincan felâketi, bizde halka yardım için en kuvvetli rolü oynıyacak müesseselerin Halkevleri olduğunu göstermiştir. Fakat bu müesseseler bu işe göre organize edilmiş değildir.

Teşkilâtlı yardımı şu şekilde formüle edebiliriz:

1 — Sıhhî yardım, 2 - İçtimaî yardım, 3 - İskân, 4 - İstihsali temin.

Bugün zelzele felâketzedelerine maddeten yardım ediyoruz. Fakat toprağını ve istihsal kabiliyetini kaybeden bu unsuru daimî yardımla yaşatmıya imkân var mıdır? O halde yardım kesildiği gün büyük kütlelerin işsizliği, sefaleti artacak, sokaklar hırsızlar ve dilencilerle dolacaktır. Yarınki harbin tevlit edeceği neticeler de bunlardır. Bu felâketlere karşı bugünden alınacak tedbirler vardır.

Bu teşkilâtlı yardım için Halkevleri hazır değildir ve kâfi değildir. Muaveneti İçtimaiye Vekâletinin daha sistemli ve metodlu bir şekilde bu faaliyeti organize etmesi zaruridir. Halkevleri, Kızılay, umum sosyal müesseseler İçtimaî Muavenet Vekâletinin emrinde faaliyete sevkedilmelidir. Erkânıharbiye, muhtemel harp cephelerinde ordunun hareketini, sıhhî ve yardım faaliyetlerini nasıl bir plân dahilinde organize etmişse, cephe gerisindeki halkı muhafaza için de ayni plân dahilinde teşkilâtlarımızı yapmalıyız.

İhtimal ki yarın harp yüzünden bir çok şehirleri tahliye etmek icap edecektir. Bu vaziyetler karşısında hicret edecek kütlelerin iskânı, sıhhî ve içtimaî yardımı, istihsale sevkleri talie havale edilirse, büyük bir panikle karşılaşabiliriz. Bu teşkilâtı yapmak için devlet bütçesinden içtimaî muavenet faslına büyük bir yekûn ayırmak icap ettiği gibi, bu işte çalıştırılacak unsurları da şimdiden hazırlamak, bunlara kısa kurslar halinde yapacakları işleri öğretmek lâzım. Kadınlar, lise ve üniversite gençleri, mütekaitler, bugün istihsalle doğrudan doğruya alâkadar olmıyan bu unsuru, şimdiden plân dahilinde hazırlanan mıntakalara taksim etmek, yapacakları vazifeler için hazırlamak gerektir. Anî felâket karşısında hemen faaliyete geçemeyiz. Geçirdiğimiz her gün de zarardır. Yarın çok geçtir.

Binaenaleyh Erzincan felâketinden alacağımız en mühim ders, yardım teşkilâtını süratle, sistem ve metod dahilinde, modern bir şekilde teşkilâtlandırmak zaruretinin bilfiil kendini göstermiş olmasıdır. Bu hususta Dahiliye, Muaveneti İçtimaiye, Münakale, İktısat Vekâletlerinin, mütehassıslardan müteşekkil komisyonlarla, Cooperation çerçevesi içinde faaliyete geçmelerini temenni ederiz. Önümüzde az zaman kalmıştır.

BAŞVEKİL R. Saydamın Bir Senesi

(Başı 1 incide)

Refik Saydam, mevkii iktidarı işgal ettiği zaman etrafımızı bir şüphe kaplamıştı, bilhassa hariçten gelen bu şüphe inkılâp davasını kendisine hedef ediniyor. Türk inkılâbının istikbali hakkında kafalara tereddüt salmıya çalışıyordu. İlk hareket, bu şüphenin, bu tereddüdün izalesi oldu. Dünya anladı ki, İnönü ve onun tasvibine mazhar olan hükûmet, inkılâp yolundan şaşmaz, onu deriıleştirir. İcap ederse onu daha ileri merhalelere kadar götürür.

Refik Saydam hükûmeti, bu hava içinde yeni intihabı icra etti.Bu intihabın ortaya attığı şıarlar Inkılâp fırkasının ve bu Fırkanın mevkii iktidardaki hükûmetinin hayat ve devlet idaresi hakkındaki telâkkilerini bir kere daha vuzuhla ortaya attı. Yeni hayatın, yeni devlet telâkkisinin şıarlarını Millî Şef İnönünün müteaddit nutukları milli birliğe ve milli murakabeye müstenit bir demokrasi olarak tebellür ettirmişti ve bir senelik kabine faaliyeti de bu düsturun muhtelif sahalardaki tatbikatıdır.

Refik Saydam hükûmetinin milli murakabeye verdiği ehemmiyet âşikârdır. Fevkalâde zamanlara rağmen geniş bir tolerans ile hareket etmi, olması da demokrasi hakkındaki samimî telâkkilerini meydana koymaktadır.

Olgun bir millet olduğunu isbat eden camiamızın serdettiği fikirler, yapılan tenkitler daima iyi bir mukabele görmüş, hattâ bu hürriyetin hududu yabancı rejimlerin milletle hükûmet arasını açmak gayesini güden neşriyatına bile müsamahakârlık göstermek mertebesine kadar çıkmıştır. Muharrir olarak şahsen bizim tahammül edemediğimiz faaliyetlere hükûmet emsaline az rastgelinir bir toleransla mukabele etmiştir.

Millî birliğin, millî şuurdan dökülmüş olan kalkanını meharetle idare eden hükûmet mekanizması hürriyeti bu sahada kendisine yardımcı yapmasını bilmiştir. Çünkü reşit olan millet hürriyetini, millî birliğe destek etmiştir.

Dahilî meselelerin millî murakabe ve millî birlik çerçevesi içinde nasıl telâkki edildiğine merkezi Erzincan olan son zelzele yeni bir misaldir. Felâket karşısında hükûmetin aldığı seri tedbirler, hükûmetin milletle bir kalb gibi hareket etmesi takdirle, şükranla kaydedilecek bir faaliyettir.

Refik Saydam hükûmeti, dünyanın en karışık olduğu ve devletlerin dört nala harbe koştukları bir zamanda iş başına geldi. Bu devirde iki mühim mesele etrafımızı sarmıştı:

1 —Harp başladıktan sonra millî istiklâli ve sulhü korumak davası,

2 — Harbin inikâsları içinde iktısadî bünyeyi sarsıntılardan kurtarmak.

Harp başladığı zaman ve hattâ harbe takaddüm eden aylarda alınan tedbirler Büyük Harbin, İstiklâl Harbinin şuurunu yüzde yüz kemale erdirmiş olduğu milletin arzusuna uygun kararlar almakta geç kalınmadı.

"— Millet ne istiyordu?

Millet istiklâlini korumak, millî sulhü korumak, harp olursa bu harpte yalnız kalmamak istiyordu. Teferruatı hakkında şimdiye kadar bir çok yazılar yazılan, nutuklar söylenen anlaşmalar, ittifaklar, haricî münasebetler bu arzuya tamamen uygun bir şekilde tahakkuk ettirildi. Harici siyasetimiz, maceradan tamamen uzak, millî istiklâli ve millî sulhü muhafaza davasına dayanmıştır.

İktısadî politikamız millî istiklâl davasının tamamlayıcı yeni bir unsurudur. Bu bakımdan millî iktısadın inkişafı, sanayileşme hedefi, harbe rağmen ikinci plâna atılmış değildir. Bilâkis hükûmetin faaliyetleri arasında birinci plânı işgal etmektedir.

Harbin başındanberi alınan tedbirler, millî istihsalâtı arttırmak hususunda gösterilen kolaylıklar Cümhuriyet hükûmetinin asla tezada düşmeden nasıl inkişaf temposu takip ettiğini göstermektedir.

Millî Korunma Kanunu harbin ve fevkalâde şartların millî iktısat bünyesini tahrip etmemesi için alınmış tedbirleridir.

Refik Saydam hükûmetinin bir senelik bilânçosu böylece tezatsız bir faaliyet yekûnunu ifade eder.

Balkanlarda Sulh Bloku

Konsey İçtimaından Sonra Bir Konferans Daha Toplanacak

(Başı 1 incide)

hislerimin teminatını kabul etmenizi rica ederim.

●

Roma, 25 (A.A.) — Hariciye Nazırı Kont Ciano ile Yunanistanın Roma Elçisi B. Metaksas 1906 tarihli ticaret ve seyrisefain mukavelesini İtalyan — Arnavutluk birliğine teşmil eden bir anlaşma imza etmişlerdir.

Rumen petrol ofisi

Romanyanın petrol için vücude getirdiği yeni teşkilâtın Almanyaya fazla petrol vermeyi istihdaf ettiğine dair yapılan neşriyat üzerine resmî Romanya ajansı bir tebliğ neşretmiş ve şu izahatı vermiştir:

"Petrol ve müştakatı, Romanya ihracatı yekûnunun yüzde 62 sini teşkil etmekte olduğundan merkezi bir ofis ihdası zarureti hasıl olmuştur. Gayesi, istihsal, istihlâk ve ihracatı tanzim etmektir. Bu sebepten dolayı 15 ikincikânun 1940 da neşredilmiş olan bir kanun ile bir petrol ofisi ihdas olunmuştur. Bu kanun, petrol ofisine evvelce Rumen maden kanununun petrol kumpanyaları hakkında derpiş edilmiş olduğu şekilde petrol kuyularının kontrolü salâhiyetini bahşetmektedir.

Petrol meselesi, yeni petrol ofisinin ihdası, Romanya hükûmeti tarafından milli istihsalâtın inkişaf ve tanzim edilmesi hakkında ihzar edilmiş olan umumî plânın eczasındandır. Halihazırda kömür ve maden sanayiinin tanzimi için de böyle bir ofis ihdası tasavvur edilmektedir.

Bütün bu tedbirler, munhasıran Romanyanın dahilî ihtiyaçları nazarı dikkate alınarak ittihaz edilmekte olup ecnebi memleketler için hiçbir veçhile endişeye mahal yoktur.,,

Times de bu münasebetle yazdığı bir yazıda şu mütaleayı ileri sürüyor:

"Almanya arzu ettiği miktarda petrol alacak olursa, İngiltere ile Romanya arasındaki ticaret itilâfının muvazenesi bozulacak ve bu muvazenenin derhal iadesi icap edecektir.,,

●

Londra, 25 (A.A.) — Daily Sketch gazetesi yazıyor:

"Bir Alman ziraat heyeti, Almanyaya gidecek yiyecek maddeleri mübayaasını arttırmak maksadile gizlice Bükreşe gitmiştir. Almanyanın, ziraatin süratle inkişafını temin için mütehassıslar, makineler ve tohumluk göndereceği bildirilmektedir.,,

Balkanlarda Türk-İtalyan Çarpışması

(Başı 1 incide)

önce ve nihayet Türkiye ile beraber İtalya zarar görecektir. Şu halde bizim memleketlerimiz bu meselede, iki zıt mevkide bulunmuyorlar.,,

Benim kanaatim hakikaten bu merkezde idi, ama makul ve kudretlerini iyi ölçmüş bir Balkan ve Akdeniz politikası yapacağına, her gün emperyalistliğinden öğüne öğüne bahseden bir İtalya karşısında bu kanaatin samimî olması neye yarardı?

İtalya, işte on iki ada için de "Biz burasını İngilizlere karşı deniz üssü olarak kullanıyoruz,, diyor. Halbuki, bu adalarda onların varlığı Anadoluyu kendi denizinde muhasara eden bir şeyden başka ne ifade eder?

İtalyanın hakikî maksadı

İtalya, işte böyle emperyalist olduğu için Balkanlarda da Türkiye ile tezat halinde bulunuyor. Eğer İtalyanın maksadı, gerçekten, dünyanın bu köşesinde, bugün sulhü korumak olsa idi, Balkanların en kuvvetli uzvu olan ve Boğazlar elinde bulunduğu için herhangi bir jesti bütün yarım adada kendi tesirini derhal göstermesi mukadder olan Türkiye ile, şu tehlikeli günlerde yanyana bulunması lâzım gelirdi. Halbuki İtalya, daha kuruluşundanberi, Türkiyenin tabiî olarak başında bulunduğu Balkan anlaşmasına düşman oldu. Eğer Yugoslavya ile bir dostluk muahedesi yaptı ise, eğer Almanyanın Balkanlara sarkması tehlikesi başgösterince bir "bitaraf Balkan bloku,, fikri bütün İtalyada büyük bir incizap uyandırmışsa, eğer, Yunanistanla anlaşarak Yunan — Arnavutluk sınırlarındaki askerlerin çekilmesine yol açmışsa, ve nihayet bugünlerde bir Rumen — Macar anlaşmasının realize olmasını istiyorsa, filhakika bütün bunlar, Balkanları harp sahnesi olmaktan uzak tutmak içindir; ama İtalyanın maksadı, kendi tabii bloku ile müstakil bir Balkan politikası ve müstakil bir Balkan kudreti içinde Balkanların bitaraflığını temin etmek değil, İtalyan müzahereti ile, daha açık konuşulabilir, İtalyan nüfuz ve kudreti altında toplanmış bir Balkanlar bloku ile bu neticeye varılmasıdır.

En mühim bir nokta

Belgratta bugünlerde toplanacak Balkan Antantı konseyinde, Fransa ve İngiltere ile ittifak halinde bulunan Türkiyenin mevkiinin şüpheli gösterilmesi, Türkiyeye mukabil İtalyanın bu konseyde hiç değilse müşahit olarak bulunması iyi olacağı gibi imalı neşriyat, nihayet İngilterenin Balkanları harbe sokmakta menfaati olduğu yolundaki devamlı propaganda, Bulgaristanın Belgrat konferansına iştirak edeceği haberlerinin İtalyan gazeteleri tarafından **kinalı bir şekilde tekzibi, İtalyanın** hakikî maksatlarını anlatmıya yeter delillerdir.

Ancak, Balkanlarda şimdilik yalnız Sovyet Rusya tehlikesinden bahseden Romada bilinmek istenmiyen bir nokta var: Bu çok ehemmiyetli nokta, Balkanlar sulhünün ancak Türkiyenin yardımı ile kurtarılabileceği noktasıdır. Balkanlar, eğer Sovyet Rusya tarafından bir taarruza uğrayacak olursa, İtalya, bin kilometre uzaktan başlayacak olan tehlikeye karşı harekete geçinceye kadar kendi içinden Sovyetleşebilir. İtalyan kudretinin içyüzünü bilenler için bu, pek belli bir şeydir.

İngiltere de bunu pekâlâ biliyor ve Balkanları koruduğu için kendisinden ezeli tavizlerini bekliyen İtalyanın bu türlü bir hareketini değil samimî olarak Balkan antantına adımlarını uyduracak bir hareketini sempati ile karşılıyacağını anlatmak istiyor.

Meraklı şeyler :

Tifoya Karşı

Nevyork — Harp zamanlarında insanları tehdit eden en büyük âfetlerden biri tifodur. Bütün dünya insanlarını bu âfetten korumayı temin edecek derecede aşı istihsali meselesini halleden yeni bir metod keşfolunmuştur. Harvard tıp mektebi bakteriyoloji dairesi doktor Hans Zinsser ile eskiden Pastör müessesesinin bakteriyoloji mütehassıslarından olan doktor Harry Plotz ve Harvard müderrislerinden profesör John Franklin Anders bu işi başarmağa muvaffak olanlar arasındadır.

Yeni keşif yirmi senelik çalışmanın neticesidir ve bütün dünya milletleri, bu keşiften istifade edeceklerdir.

Tifo aşısı istihsali yolunda en mühim mesele, tifoya sebebiyet veren mikrobu kâfi derecede bulmak idi. Geçen iki sene zarfında Amerikada bulunabilen bu mikropları çoğaltmak işine iki yoldan gidilmiş ve bu metod tekemmül ettirilmiş ve bu suretle insanları bu âfetten korumak imkânı hasıl olmuştur.

Benzin Vesikaları :

İngilterede benzin artık vesikalarla verilecektir. Şubatın başında bütün vesikalar sahiplerine dağıtılmış olacak ve böylece benzinin israfına karşı gelinmiş olacaktır.

Benzini vesika ile vermek İngiltereye münhasır değildir. Fransada bu ayın başından itibaren bu iş vesikaya bağlanmıştır.

Büyük sanayi işlerinde kullanılan arabalara ayda 44 galon, ticaret işlerinde kullanılan arabalara ise 17 galon verilmektedir.

İtalyada hususî arabalara ayda 6,5 galon veriliyor.

İsviçrede her arabaya göre benzin verilmektedir ve ayda 15 galondan başlanarak 75 galona kadar benzin dağıtılıyor.

Almanyada arabaları hususî işler için kullanmak geçen sonteşrinden itibaren menedilmiştir. Bu hafta da taksilerin saat 16 dan sonra kullanılmasına müsaade olunmıyacağı tamim edilmiştir.

Alman İktısat Mütehassısı Romaya Gitti

Roma, 25 (A.A.) — Alman Hariciye Nezareti, iktısat dairesi reisi doktor Clodius, bu akşam Romaya gelmiştir.

İtalyan iktısat erkânile temas edecektir.

Dr. Hayri Omer

Ohrevi ve cilt hastalıkları mütehassı
ğleden sonra Beyoğlu Ağacan
arşısında No. 133 Telefon 435

OSMANLI BANKASI

TÜRK ANONİM ŞİRKETİ

TESİS TARİHİ 1863

Statüleri ve Türkiye Cümhuriyeti ile münakit mukavelenamesi 2292 Numaralı 10/6/1933 tarihli kanunla tasdik edilmiştir (24/6/1933 tarihli 2435 Numaralı Resmi Gazete)

Sermayesi : 10.000.000 İngiliz Lirası
İhtiyat akçesi : 1.250.000 İngiliz Lirası

Türkiyenin başlıca Şehirlerinde

PARİS, MARSİLYA ve NİS'de
LONDRA ve MANÇESTER'de
MISIR, KIBRIS, YUNANİSTAN, İRAN, IRAK, FILISTIN
ve MAVERAYI ERDÜN'de

Merkez ve Şubeleri

YUGOSLAVYA, RUMANYA, YUNANISTAN, SURIYE, LÜBNAN

Filyalleri ve bütün Dünyada Acenta ve Muhabirleri vardır

Her nevi Banka Muameleleri yapar

Hesabı cari ve mevduat hesapları küşadı.
Ticari krediler ve vesaikli krediler küşadı
Türkiye ve Ecnebi memleketler üzerine kesıde senedat ıskontosu
Borsa emirleri.
Esham ve tahvilât, altın ve emtaa üzerine avans.
Senedat tahsilatı ve saire

En yüksek emniyet şartlarını haiz kiralık Kasalar Servisi vardır.

Pivasanın en müsait şartlarile (kumbaralı veya kumbarasız) tasarruf hesapları açılır

Lord Lloyd Londra Radyosunda Türkçe Bir Nutuk Söyledi

(Başı 1 incide)

mış olanların da ıstırap içinde bulunduklarını öğrendik.

"Bu büyük felâket karşısında nasıl fedakârlıklarda bulunmakta olduğunuzu duyuyoruz.

"Karla örtülü sahalarda açıkta kalmış olan kardeşlerinizin yardımına koşmanın onların acılarını dindirmenin ne kadar zor olduğunu tahmin ediyoruz. Bütün bu güçlükleri hissediyor ve acılarınıza yürekten iştirak ediyoruz. Bu müşkül anlarınızda bir yardım olarak göndermekte olduğumuz eşyaların kabulünü İngilizler sizden rica ediyorlar. Bu yardımlar, imparatorluğun her tarafından İskoçyadan, İrlandadan her yandan geliyor.,,

Lord Lloyd, yardım için yapılan davete her sınıf halkın gösterdiği yakın alâkayı bilhassa tebarüz ettirerek bu hususta komiteye para ve eşyayı ihtiva eden binlerce mektup ve paketin gelmiş bulunduğunu ve bunların mümkün olan süratle felâketzedelere ulaştırılacağını bildirmiş ve sözlerine nihayet verirken Türk milletinin büyük felâketler karşısında daima gösterdiği sabır ve metaneti bunda da göstermekte devam edeceğinden emin bulunduğunu söyliyerek demiştir ki:

"Siz kuvvetli bir milletsiniz. Harap olan bu yerleri yeniden mamureye çevirerek bu felâketten yeni bir kuvvet alarak çıkacaksınız. Bu kederli günlerinizde sizlere selâmlarımızı ve muhabbetlerimizi gönderiyoruz. Allaha ısmarladık.,,

Dün kaydedilen zelzeleler

Ankara, 25 (TAN Muhabirinden) — Sıvasta bugün beşer saniyelik üç zelzele olmuştur. Zilede de devamlı zelzeleler olmaktadır. Bugün üç saniye süren orta şiddette bir zelzele kaydedilmiştir. Gümüşhanede de son 24 saat zarfında muhtelif şiddette 4 zelzele kaydedildiği bildiriliyor.

Kollej Müdürünün sözleri

[illegible]nın uğradığı felâketler hakkında Amerikada konferanslar vermek üzere zelzele sahalarına giden Bebek Amerikan Kolleji Direktörü Doktor Valte, Erzincan, Giresun, Ordu ve Tokat vilâyetlerinde tetkiklerini bitirerek şehrimize dönmüştür. Doktor Valter, tetkikleri hakkında konferanslar vermek suretiyle Amerika efkârı umumiyesini felâketzedelerle meşgul ettirmek için dün akşam Amerikaya hareket etmiştir. Kollej müdürü kendisiyle görüşen bir muharririmize demiştir ki:

"— Felâket sahalarını gezdim. Amerikada vereceğim konferansların müsbet neticelerini görmek için tetkiklerime mevzu ittihaz ettiğim bütün felâket sahnelerini, sefalet lâvhalarını, zelzele dolayısiyle kayan ve yerinden oynıyan arazi parçalarını, husule gelen muazzam çatlakları fotoğraflarla tesbit ettim, bütün müşahedelerim hakkında tamamen hakikate müstenit notlar topladım. Biz Amerikalılar, realitelere uygun müşahedelere fazla kıymet veririz. Bu müşahedelerin tevlit edeceği sosyal alâka da o nisbette büyük ve şümullü olacaktır. Bunun için Amerikada muhtelif şehirlerde muhtelif zümrelere mahsus konferanslar vereceğim. Tabiatiyle felâket sahalarına ait aldığım fotoğrafları da projektörlerle Amerikalı vatandaşlarıma göstermek suretiyle onların alâkalarını celbe çalışacağım. Seyahatim 25 gün kadar devam edecektir.,,

Mukavim inşaat hakkında

Zelzeleye karşı mukavim inşaat mevzuu üzerinde dün akşam saat 17,30 da Yüksek Mühendis mektebinde bir konferans verilmiştir. Konferansı Profesör İhsan İnanç vermiş ve profesörlerle talebeler ve belediye fen heyeti azaları tarafından dinlenmiştir.

Profesör İhsan, bir binanın inşaat projesi yapılırken zelzelenin hesaba nasıl katılacağını izah etmış ve bilhassa temel sütunları ve duvarları ile beton kubbelerde nazarı dikkate alınması icap eden noktalar etrafında teknik malûmat vermiştir. Konferans çok istifadeli olmuştur.

Malatya Bez Fabrikasına yerleştirilen felâketzedelerin isimleri

Malatya, 25 (Tan Muhabirinden) — Malatya bez ve iplik fabrikasında yerleştirilen felâketzede yurtdaşların isimlerini bildiriyorum:

Hediye Sümeraka, Suphiye Kaymaz, Bahçeli hanım, Perihan Kaymaz, Vesile Akçın, Sultan, Mustafa karısı Emine, Hilmi, Mürüvvet İncegül, Huriye, Esma Kor Nefise Güner, İsmail Hakkı Binderman Hamdi Doğu, Eyüp Saraç, Ali Bulut, Nedim Soma, Mahir Külâhî, Necatı Öztürk Ali Rıza Öndemir, Osman Ögütler, Mustafa Onan, Sait Ökten, Kemalettin Yılmaz, Nâzım Özük, Muzaffer Düzgün, Abdülkadir Göknen, Feyyaz Karan, Şeref Tunca, Mustafa Öztürk, Fethi Betil, İhsan Biçer, Refik Çevik, Ziya Aydoğan Hamdi Özbek, Hurrem Mayangil, Salâhattin Temiz, Mehmet oğlu Ahmet, Hüsnü Açıkbaş, Nurettin Huş, Yahya Gökgürler, Hasan Öztürk, Mehmet Ali Ertan Yüzbaşı Refi Güner, Yüzbaşı Refi Güner karısı, Temel Çiçek, Rifat Gerecenisli oğlu, Rüştü Kapıkaya, Hüseyin Akman, Recep Önateş, Hasan Çetinalp, Dursun Umurtaş, Halis Turan, Mustafa Okur.

Ahmet Katırcı, Rıza Birol, Sırrı Nuıman, Halil Saka, Hasan Durun, Muzaffer Konuşkan, Hasan Koz, Osman kızı Hayriye, Mehmet kızı Zehra, kızı İffet Mehmet kızı Hatice, Hatice kızı Solmaz Hatice kızı Sevim, Yusuf kızı Fatma, Ethem kızı Şefika, Süleyman kızı Fatma Fatma kızı Refika, Fatma oğlu Necati Eyhem kızı Sümer, Süleyman kızı Ayşe Hasan kızı Şadiye, Mehmet kızı Mahbup Süleyman kızı Müdüre, oğlu Bahaettin kızı Ayten, Halil kızı Naciye, oğlu Aydoğan, kızı Nebahat, kızı Macide, İlyas kızı Sıdıka, oğlu Orhan, kızı Leman, Mehmet kızı Naime, kızı Nezahat, Hasan kızı Fatma, kızı Zehra, Selim kızı Nimet, oğlu Mükerrem, Mahmut kızı Şerife, Mehmet kızı Pakize, Süleyman kızı Fatma, Asım kızı Hatice, Abidin kızı Leman, kızı Süzan ve kızı Handan.

Malatya İnhisarlar atölyesinde yerleştirilen felâketzedelerin isimleri de şunlardır:

İlyas Şentürk, Cemal Özgenç, Mümtaz Aygün, Karabey Sekmen, Mehmet Yücel, İshak oğlu İsmail, Aziz oğlu Şükrü, Paşu (Dersimli), İbrahim oğlu Yusuf, Kasap oğlu Remzi, Öğretmen Servet, Neriman Başaran, Nazmiye Başaran, Ayşe Başaran, Fatma Başaran, Hilmi Geçin, Cemal Özen, Mehmet oğlu Ahmet Açar, Fehmi Dündar, Remziye Dündar, Huriye Dündar, Fatka Dündar, Hacer Pakize, Şem[illegible] Uygun, Mehmet Ersen, Turan Dündar, Necmettin Torun, Mehmet oğlu Hasan Torun, Halil oğlu Halim Azkan, Kemalettin Bahadir, Yaşar Uludağ, Mehmet oğlu Abdullah Özkan, Nuri oğlu Hamdi Güngör ve İshak kızı Mehlûp.

Belçika Bir Taarruza Uğrarsa İngiltereden Yardım İsteyecek

(Başı, 1 incide)

"İngilterenin Belçikaya vermiş olduğu garantiyi harekete getirecek unsurların en esaslısı, bu garantiden istifade için bizzat Belçikanın İngiltereye müracaatta bulunması olmalıdır.,, demişti.

Buna mukabil resmî Belçika mahafilinde, bir taarruz takdirinde Belçikanın kendisine verilen garantinin ifasını istemiyeceği beyan edilmektedir.

Maltada mühim bir toplantı

Maltadan bildirildiğine göre, Akdenizdeki Fransız deniz kuvvetlerinin başkumandanı Amiral, Akdenizdeki İngiliz kuvvetlerine kumanda etmekte bulunan İngiliz Amirali ile her iki tarafı alâkadar etmekte olan meseleler hakkında görüşmek üzere Maltaya gelmiştir.

★

İngilterede 20 ilâ 24 yaşındaki gençler silâh altına alınmak üzere 17 şubatta kaydolunmıya davet edilmişlerdir. Bunlar kısım kısım çağırılacaklardır.

Yeni kura efradının çağırılması üzerine mart nihayetinde İngiliz ordusunun mevcudu 1,750,000 i tutacaktır.

Amerikadan İngiltere, Fransaya 6 ilâ 8 bin bombardıman tayyaresi, bir çok avcı tayyaresi satılması için mühim bir mübayaaprogramı tetkik edilmektedir. 1 milyar ilâ 1 milyar 700 milyon dolara baliğ olacak olan program şimdiye kadar kaydedilenlerin hepsinden geniştir.

★

Bugün bitaraflara ait üç vapur mayine çarparak batırılmıştır. Bunlardan biri Norveçe ait Bivarıç vapurudur ve 1750 tonluktur. Diğer vapur Anto ile Patriark'tır.

Hikâye

CANIM!

— İtalyancadan —

İki hafta süren faydasız takiplerden, boşuna telefonlardan sonra, nihayet genç mizahçı Delleani, Bayan Vera ile konuşmıya muvaffak olmuştu. Bayan Vera, Stresa'nın bir büyük otelinde kocası ile yemek yiyordu. Likörlerini alırlarken Delleani masalarına yaklaştı; Bayanın parmaklarını iltina ile öptü ve mühendisin elini samimiyetle sıktı. Kadın hoşnutsuzluğunu gizlememişti.

— Sizde, benimle bütün kapıların arasına giren bir şey var, - demişti - Bir kadına, arada bir "Of!" demek için fırsat verilmelidir. Rica ederim, bana öyle bakmayın!

Mühendis bu sözleri işitmemişti; ama tondaki soğukluğu sezmişti.

— Zannederim, sen Delleaniye kötü muamele ediyorsun, yavrum.

— Ne iftira, Corco! Bunun doğru olmadığını sana isbat edeyim mi?. İşte onunla dansedeceğim.

Bir an sonra müzik başlamıştı. Bayan Veranın güzel dudaklarında, danseden bütün kadınların dudaklarındaki o şaşkın gülümseme vardı.

— Bu kadarı yeter, Delleani! Tek bir kelime söylemdeen beni dinleyiniz! Yoksa seni burada eker, kocamı, beni buradan alıp götürmeye mecbur ederim. Onun bütün şüphelerini uyandırmam pahasına da olsa. Dinleyiniz: Siz beni çekilmez bir işkence altında tutuyorsunuz. Evinize geldiğim gece de, size, onu unutmanızı rica etmiştim. Ben kocamı severim. O gece.... O geceki bir delilikti; ondan çabuk kurtuldum. Tahmin ediyorum: Sizin de gururunuz var. Pekâlâ.. O gururunuza söyleyin: Sizi sevmiyorum.

Müzik durmuştu. Dansedenler, ellerini çırparak bis istediler. Daima o şaşkın gülümseyişle, Bayan Vera da ellerini çırptı. Sonra müzikle beraber sözüne devam etti:

— Bir kelime ile: Gururunuza söyleyiniz: Beni rahatsız ediyorsunuz.

Genç mizahçı, görünüşte o da aklı başında, cevap verdi:

— Böyle şeyleri kalbime söyliyemem. Seni seviyorum.

— Susunuz! Sizi bana böyle şeyler söylemekten menediyorum. Gidiniz ve herhangi bir mazeret bularak bir daha görünmeyiniz! Yeter.

Dans bitmişti; ama etraflarında daha bir sürü insan vardı.

Genç Delleani, bir hokkabaz hafifliği ile, cebinden, arkası yeşil mühür mumu ile mühürlenmiş beyaz bir zarf çıkardı.

— Bunu alınız, yalvarırım size. - Anlaşılmaz bir heyecanla söylüyordu. - Size söyliyemediğim şeyleri, iki haftadır bana söyletmediğiniz şeyleri yazdım. Ooh Vera, yalvarırım.

Bayan Vera, mektubu almadan ve anlaşılmaz bir kızgınlık içinde yanından uzaklaştı.

— Bir centilmen olup olmadığınızı bilmek artık bence ehemmiyetli değildir. - dedi - Benim şüphelerim şimdi her şeyden önce zekânıza aittir.

Sonra kocasına doğru yürüdü. Genç mizahçı Delleani, avucunun içinde yeşil balmumu ile mühürlü beyaz zarf, onu takip etti. Not defterinde bir şeyler araştıran, özür diledikten sonra bu işe tekrar dalan kocasının biri bir yanına, biri öbür yanına oturdular. Bayan, Delleaninin bakışlarından kaçınıyordu; fakat susmaları uzun sürünce, yine Bayan onunla konuşmakta muztar kaldı. O zaman işitilmemiş bir şey oldu: Genç mizahçı beyaz zarfı ona tekrar gösterdi, ve, bir derin yar'a uzun uzun baktıktan sonra birdenbire kendini atıveren birinin soğuk ıstırabını yüzünde canlandırmak için kendini zorlarken, küçük zarfı mühendisin cebine bıraktı. Mühendis bir şeyin farkında değildi. Not defterini tetkik etmekle meşgul bir adamın bin bir fikir arasında, karısının sevgilisinin ona yazdığı bir mektubu cebine indirdiğini farketmesi imkânsızdı. Bilâkis, o dakikalarda, sübkonsiansı durgun bir suya benzetilebilen mühendis:

— Müsaade ederseniz - dedi, - bir telgraf için büroya kadar gitmek isterim.

Vera, anlaşılmaz bir derecede solgun ve heyecanlı:

— Niçin garsonu çağırmıyorsun, Corco - dedi.

Kocasının, elini, o mektubun bulunduğu cebine sokmasının, kendi için bir ölüm dirim meselesi olduğu düşüncesi kadını galvanize etti. Yanında oldukça, onu böyle bir jestten menedebilecek gibi geliyordu.

Mühendis garsona telgrafı dikte ederken, genç mizahçı kadının yanına gelip oturdu. Vera kaşlarını çattı:

— Nedir bu yaptığın, sefil?

Delikanlı mırıldandı:

— Bilmiyorum, deli gibiyim. Beni o derece yese düşürdünüz ki... Bir an meselesi. Mektubu almıya sizi mecbur etmek için. Nitekim onu kocanızın cebinde bırakamazsınız. Oh.. ama bu yaptığım budalalık oldu. Ben deliyim, deliyim.

— Mektubun tonu, yoksa...

— Ne yazık!. Mektuba yazmadığım bir şey kalmadı.

Orkestra bir valse başlamıştı. Bayan Vera kalktı:

— Bu dansı istiyor musun, Corco? - dedi.

Müzik mühendisle karısını ileri sürdü. Genç Delleani, Bayan Veranın büyük kâğıdını oynamakta olduğunu sezmişti.

— Muvaffak olamıyacak - diye mırıldandı. Gerçek, kader Bayan Veraya karşı insafsız davranmıştı.

Dansın yarısına doğru, elini kocasının omuzundan çekmiş, dansa devam ederek:

— Bileziğim çözüldü; şunu cebine koyayım - dedi.

Ama kocasının cebinde, eli, o beyaz, mühür mumlu küçük zarfla karşılaşmamıştı. Bayan Vera, yanlışını hemen anlamıştı: O mektup, kendisinin o mahkûmluk ilâmı öbür cepte idi. Kader.

Masalarına dönerlerken, kalabalık onları biribirlerinden uzaklaştırmıştı. Bayan Vera, bundan fırsat bularak, Delleaniye:

— Mektubu alamadım - dedi. - Müthiş bu! Siz bir teşebbüs etmelisiniz. Beni bu dramdan kurtarmıya mecbursunuz. Ne yaparsanız yapınız; beni her halde böyle bir skandaldan esirgeyiniz. Oh, rica ederim.

— Yapamam. - Delikanlı itiraf etti. - O jesti yaptığım zaman kendimde değildim; ama şimdi.. şimdi...

Bayan Veranın küçük yumruğu sımsıkı idi; bu yumruğunda o, gururunu eziyordu.

— Kocam bir saate kadar Milânoya hareket edecek. Yarın akşamdan önce de dönmiyecek. Anlıyor musunuz?

Genç mizahçı Delleani:

— Evet - dedi; - her şeyi yapacağım.

Mühendisin yanına döndü; onunla arşitektür üzerinde şaşılacak bir münakaşaya koyuldu. Bir ara cebinden bir ince altın kurşun kalemi çıkardı, şarap listesinin arkasına bir bina cephesi resmi yaparak, bunun hakkında mühendisin mütaleasını öğrenmek istedi.

Bu resmi yapmak için mizahçı, masaya yığılırcasına eğilmişti. Bayan Vera, delikanlının omuzu ile dirseğinin, mühendisin omuzu ile dirseğine dokunduğunu görüyordu. Alt tarafı masanın altında kalıyordu. Ama, bir an sonra, düzelirken, Delleani, gizlice evet işareti yaptı. Gizlice.

Vera uzun bir nefes aldı. Delikanlı gülümsemekte iken, kocası kalktı:

— Biliyor musunuz, azizim Delleani, sizin kitaplarınız, beni pek çok eğlendirmiştir. Şimdi şunu bilmek isterim: Arşitektür hakkındaki fikirlerinizi mühendislik bakımından mı, yoksa mizahçılık bakımından mı mütalea edeyim?

Az sonra, gülümseyen mühendisin otomobili, gecenin içinde Milânoya doğru ilerliyordu.

★★★

Bayan Vera ile genç mizahçı Delleani, Stresanın o büyük otelinin parkında dolaşıyorlardı.

Bayan Vera mırıldandı:

— O mektubu okumak istediğimi söylersem, size bir sürpriz yapmış olurum, değil mi?

Delikanlı, çok patetik bir sesle ve küçük zarfı vererek:

— Ah, Vera, şu ay ışığında onu okuduğunu görmek bana bir rüya gibi gelecek.

Vera, mektubu okurken yüzüne bir belirsiz kırmızılık yayılıyordu. Bu kızarma, bir dehşetten ziyade, o pasyon dolu cümleleri delikanlıya ilham edebilmiş olmadandı.

Genç mizahçı, daha patetik bir halle:

— Sana o gece ariyet verdiğim pijama valizimdedir.

Bayan Vera, heyecanı belli bir eda ile:

— Deli, deli. deli!. - dedi.

★★★

Ertesi günü, Bayan Vera ile kocası yine o masada akşam yemeklerini yiyorlardı. Bir ara mühendis:

— Sana acaip bir şeyi anlatmayı unutuyordum - dedi - dün gece, cebimde şu zarfı bulmuştum.

Bayan Vera, küçük beyaz zarfı tanımıştı.

— Açtım. İçinden ne çıksın beğenirsin! Üstünde bir tek kelime bile olmıyan bir kâğıt parçası. Ne dersin, bu ne olabilir?

Bayan Vera, genç Delleani'nin şeytanlığını düşündü; sonra kocasına, bundan bir şey anlamadığını izah etti. Ve tekrar içi ile delikanlıya dönerek:

— Canım... diye mırıldandı.

Harp ve Cenubî Afrika Hükûmeti

Capetovn, 25 (A.A.) — Harp meselesi üzerinde müzakerelere dün de parlâmentoda devam edilmiştir.

Bu sefer, cümhuriyetçi nasyonalist parti sefi Dr. Malan söz alarak demiştir ki:

Cenubî Afrika bitaraf kalmak istiyor, bu nokta üzerinde ısrar etmek istiyorum. Cenubî Afrika, İngiltere ve Fransaya karşı hasmane hissiyata malik değildir. Milletleri biribirine karşı koyan harp çok şayanı teessüf bir hâdisedir. Avrupada dostluk bağlarile merbut bulunması lâzım gelen iki memleket varsa, bu iki memleket te garp medeniyetinin terakkisine ayni derecede büyük yardımlar yapmış olan İngiltere ve Almanyadır.

Dr. Malan'in nutkundan sonra müzakerelerin diğer bir gün devamına karar verilmiştir.

Çin Başkumandanının Nutku

Çung - King, 25 (A.A.) — Başkumandan Çankayşek, yılbaşı münasebetiyle radyoda irat ettiği bir nutuk ta Japonyanın "Manevî taarruzunu,, şiddetlendirmesine intizar edilebileceğini kaydeyledikten sonra Japonyanın Çin milletinin maneviyatını sarsmak için yaptığı mükerrer teşeb büslerden bahsederek bütün bu teşebbüslerin Çinin sonuna kadar mücadele hususundaki kuvvetli azmi sayesinde şimdiye kadar akîm kaldığını bildirmiş ve milleti istihsali arttırmak ve millî imar eserile tasarruf ve iktısat eserine devama davet eylemiştir:

Mareşal sözlerine şu suretle devam etmiştir:

Şu saatte millî kuvvetlerimiz ve sivil halkımız düşmana çetin bir dar be indirmektedir. Kendimize itimadımız vardır. Düşmanı ve Uang Çing Uei gibi hainleri pek yakında kovarak topraklarımızı tekrar ele geçireceğimize kani bulunuyoruz. Bu işleri muvaffakıyetle sevk ve idare edeceğimi millete vadediyorum.

Yugoslavyada Şiddetli Soğuklar Devam Ediyor

Belgrat, 25 (A.A.) — Hırvat ülkesinde kar devam ediyor. Adriyatikle Dahil arasında tren münakalâtı kesilmiştir. Bosnahersekte ve Cenup Sırbistanında büyük tuğyanlar olmuştur. Birçok evler çatılarında biriken karın ağırlığı ile yıkılmıştır.

Belgrat Üniversitesi, kömür buhranından dolayı 1 şubat tarihine kadar dersleri tatil etmiştir.

Sarhoş Kaptan Tevkif Edildi

Roston, 25 (A.A.) — Zabıta, Cad burnu yakininde bulunan bir gemiden istimdat işaretleri almış olduğunu sarhoşluk saikasiyle asılsız olarak ihbar eden kaptan Byron Brown'u tevkif etmiştir.

Hükûmet memurları, vaka mahalline bir çok sahil muhafızı gemiler göndermişlerdi. Bittabi bu gemiler, hiçbir netice elde edememişlerdir.

TAN

Matbaası

Kitap, gazete, mecmua ve her türlü tabı, cilt ve klişe işleri yapılır.

TAN Matbaası - İstanbul

Telefon: 24310

Holanda ve Belçikada İdarî Tedbirler Alınıyor

Amsterdam, 25 (A.A.) — Dün mebusan meclisinde cereyan etmiş olan müzakereler esnasında bir çok mebuslar, Harbiye nazırının bütün müfrit unsurları ordudan uzaklaştırmak tasavvurunu tensip etmişlerdir.

Ayni mebuslar, hükûmetten ordudaki ve halk arasındaki müfrit unsurlara ve bilhassa nasyonal sosyalist teşkilâtına ve bu harekete mensup zabıtana karşı şiddetli tedbirler alınıp alınmamış olduğunu sormuşlardır.

•

Brüksel, 25 (A.A.) — Adliye ve polis Reksist mahfillerini alâkadar eden bir milli müdafaa ve devletin emniyeti işi hakkında mühim tahkikat yapmaktadırlar. Dün bazı araştırmalar yapılmış ve 10 kişi sorgu ve muvacehe için polis tarafından sevkedilmiştir. Bu işte bir aydanberi tevkifata intizar edilmekte idise de polis bütün delilleri eline geçirmek için beklemişti ve şüpheli kimseleri uzun zamandanberi nezaret altında bulunduruyordu.

Diğer taraftan askerî makamat, Charlera'da 6 kişiyi tevkif etmişlerdir. Mevkufların üçü casuslukla itham edilmektedir. Tahkikat devam etmektedir. Tahkikata nazaran daha başka tevkifat yapılacağı tahmin olunmaktadır.

Amerika - Japonya Ticarî Anlaşması

Tokyo, 25 (A.A.) — Miyako gazetesi, iki gün sonra müddeti hitama erecek olan Amerikan - Japon ticaret muahedenamesinin Amerika tarafından tecdit edilmiyeceğine dair Vaşingtondan gelen haberlere rağmen Japonyanın Asyada yeni bir nizam tesisine matuf siyasetini takip edeceğini yazmaktadır.

30 SENE

denberi meşhur

Bir Güzellik Reçetesi

KUSURSUZ BİR TENE Malik olmak için SEMERESİNİ VERMİŞ BİR GÜZELLİK REÇETESİ.

Sert ve esmer bir cildi yumuşatıp beyazlatmak için tesiri isbat edilmiş bir tarzı tedavi: Meşhur bir aktris siyah benlerinden ve açık mesamelerinden kurtulmak ve gençlik halini idame etmek için bu reçeteyi kullanırdı. Bu sayede 70 yaşlarında bile genç kadın rollerini oynamıya muvaffak oluyordu.(Pancréatine ile tasfiye edilmiş) saf biraz süt kremasını yine tasfiye edilmiş biraz zeytinyağı ile karıştırınız. Sonra bunu iki kısım saf krema ile tekrar karıştırınız. Eczacınız bu halitayı ihzar edebilir. Fakat az miktarda olacağı için pahalıya mal olur. Halbuki yağsız beyaz renkteki Tokalon kreminin terkibinde musaffâ zeytinyağı ile istihzar edilmiş bu kremadan vardır. Cildinizi besler, beyazlatır ve gençleştirir. Yukarda resmini gördüğünüz genç kadın bize yazıyor: "Tokalon kreminin 3 günlük istimalinden sonra cildim açık, taze ve güzel oldu". Tenin güzelliği için yağsız Tokalon kremini tecrübe ediniz. Bugün milyonlarca kadınlar dünyanın her tarafında her sabah muntazaman Tokalon kremini kullanırlar. Müsmir neticeleri garantidir.

İstanbul Belediyesi İlânları

Tahmin bedeli	İlk teminat	
636,00	47,70	İstanbul 1 inci yatı okulu için lüzumu olan Kuru Erzak.
3350,00	251,25	Temizlik amelesi için lüzumu olan 500 çift Lâstik Çizme.

İlk teminat miktarları ile tahmin bedelleri yukarıda yazılı mevad satın alınmak üzere ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülecektir. İhale 12 - 2 - 940 Pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. (620)

SAĞLAM DİŞLER VE AĞIZ BAKIMI MUTLAKA

RIDA DİŞ SUYU

ile temin edilir. Müstahzarın mayi halinde olması dolayısile diş ve diş etlerin en derin yerlerine kadar girerek antiseptik tesirini icra eder.

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden :

1 — 15 - 1 - 1940 pazartesi günü eksiltmesi yapılacağı ilân edilmiş bulunan muhammen bedeli 120.000 lira tutan Silâhtar fabrikası kömür nakil tesisatı işine talip zuhur etmediğinden pazarlıkla yaptırılacaktır.

2 — Muvakkat teminat 7250 liradır.

3 — Pazarlık 15 - 3 - 1940 cuma günü, saat 15 de Metro han binasının beşinci katında toplanacak olan arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Bu işe ait şartnameler 600 kuruş mukabilinde idare veznesinden tedarik edilebilir.

5 — İsteklilerin kanuni vesikaları ve muvakkat teminatları ile ilân edilen gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları. (502)

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan :

Diş tababeti okulunda yapılacak 910 - 25 lira keşifli tamir ve tadil işi 10 Şubat 940 Cumartesi günü saat 11 de Rektörlükte açık eksiltmeye konulmuştur.

İstekliler en az 500 liralık bu gibi işler yaptığına dair İstanbul vilâyetinden ihaleden sekiz gün evvel alınmış vesika ve Ticaret Odası vesikasile 69 liralık muvakkat teminatlarile gelmeleri; şartname, keşif her gün Rektörlükte görülür. (613)

Nafıa Vekâletinden:

Arifiye - Adapazarı hattının bir noktasından başlamak ve Hendek, Düzce, Bolu, Gerededen geçmek ve İsmetpaşa istasyonunda nihayet bulmak üzere yapılacak demiryol etüt işi kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

1 — Eksiltme 15 - Şubat - 940 tarihine tesadüf eden perşembe günü saat on beşte Vekâletimiz demiryollar inşaat dairesindeki eksiltme komisyonu odasında yapılacaktır.

2 — Bu işin muhammen bedeli yüz on iki bin liradır.

3 — Muvakkat teminatı altı bin sekiz yüz elli liradır.

4 — Mukavele projesi, eksiltme şartnamesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi umumî fennî şartname, istikşaf haritası, S/V münhanisi A2 No.lı tipten mürekkep bir takım münakasa evrakı beş yüz altmış kuruş mukabilinde demiryollar inşaat dairesinden tedarik olunabilir.

5 — Bu eksiltmeye girmek isteyenler her türlü referans ve diğer vesikalarını ve bir istidaya bağlıyarak eksiltme gününden en az sekiz gün evvel Vekâletimize vermek suretile bu işe girebilmek için bir ehliyet vesikası isteyecekler ve bu vesikayı münakasa evrakı içine koyacaklardır. Eksiltme tarihinden lâakal sekiz gün evvel verilmemiş istidalar ve müracaatlar nazarı dikkate alınmıyacaktır.

6 — Eksiltmeye girecekler 2490 numaralı arttırma, eksiltme ve ihale kanunu mucibince ibrazına mecbur oldukları evrak ve vesikalarını ve beşinci maddede izah olunan ehliyet vesikalarile muvakkat teminatlarını ve fiyat teklifini havi kapalı ve mühürlü zarflarını yine mezkûr 2490 No.lı kanunun ve eksiltme şartnamesinin tarifatı dairesinde hazırlıyarak 15-2-940 tarihinde saat on dörde kadar numaralı makbuz mukabilinde demiryollar inşaat arttırma eksiltme ve ihale komisyonu başkanlığına teslim etmiş olmaları lâzımdır. (228) (399)

Bursa C. Müddeiumumiliğinden :

Bursa Cezaevi Mayıs 940 gayesine kadar alınacak olan takriben Yetmiş Yedi Bin kilo ikinci nevi ekmek 18-1-940 tarihinden itibaren 10-Şubat-940 tarihine kadar kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılmıştır. Ekmeğin beher kilosu tahmini bedel on kuruş olup yüzde yedi bucuk nisbetinde teminat akçesi 577 lira 50 kuruştur. Eksiltme 10-Şubat-940 tarihine tesadüf eden Cumartesi günü saat 16 da Bursa C. Müddeiumumiliği binasında icra kılınacağından taliplerin o gün ihaleden bir saat evveline kadar teminat mektuplarile teklif zarflarının yevmi mezkûrda mütesekkil komisyona tevdileri ilân olunur. (403)

İnhisarlar Müfettiş Muavinliği Müsabaka İmtihanı

İnhisarlar idaresinde münhal 100 lira ücretli müfettiş muavinlikleri için 15/Mart/940 Cuma günü saat onda Sirkecideki teftiş şubesi binasında Hukuk, Mülkiye, Yüksek Ticaret ve iktısat mekteplerinden mezun talipler arasında bir müsabaka imtihanı yapılacak ve muvaffak olanlardan lüzumu kadarı derece sırasile münhallere tayin edilecektir.

Taliplerin iki Mart/940 cumartesi saat 13 e kadar bir istida ile Umum Müdürlüğe müracaat etmeleri lâzımdır.

Aranılan şartlar, ve müracaat istidasına bağlanacak vesikalarla imtihan programı tafsilâtı müracaat müddeti zarfında Umum Müdürlükten şifahen ve posta ile tahriren istenebilir. (560)

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Ton başına 50 kuruş nakliyesi de dahil olmak üzere dokuzuncu işletmenin herhangi bir istasyonunda ve vagon içinde teslimi şartile beher tonu 15,5 lira muhammen bedelle 500 ton normal sun'î portlant çimentosu kapalı zarf usulile satın alınacaktır. Münakasa 3-2-940 Cumartesi günü saat 11 de Sirkecide 9. İşletme binasında A. E. komisyonu tarafından yapılacaktır. İsteklilerin ayni gün saat 10 a kadar 581,25 lira muvakkat teminat, teklif ve sair kanuni vesikalarını ihtiva edecek olan kapalı zarflarını komisyona vermeleri lâzımdır. Şartnameler parasız olarak komisyondan verilmektedir. (535)

Memur ve Daktilo Aranıyor

Zonguldak'ta bir Kömür müessesesinde çalışmak üzere iyi Fransızca bilen bir memur ile yine Fransızca bilen ve seri yazan bir Daktiloya ihtiyaç vardır. Verilecek maaş baremin (8) nci derecesine kadardır.

İsteklilerin hâmil bulundukları vesaik asıl veya suretlerile tercümei hal varakalarını en geç 5.2.940 tarihine kadar Zonguldak Posta kutusu (21) e göndermeleri ilân olunur.

Dr. HAFIZ CEMAL

Pazardan maada saat (14.30 dan 18 e Salı, Cumartesi 12 ye kadar fıkaraya. Divanyolu No. 104.

Dr. SUPHİ SENSES

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı

Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tramvay durağı Lekler apartımanı

Tel : 4392

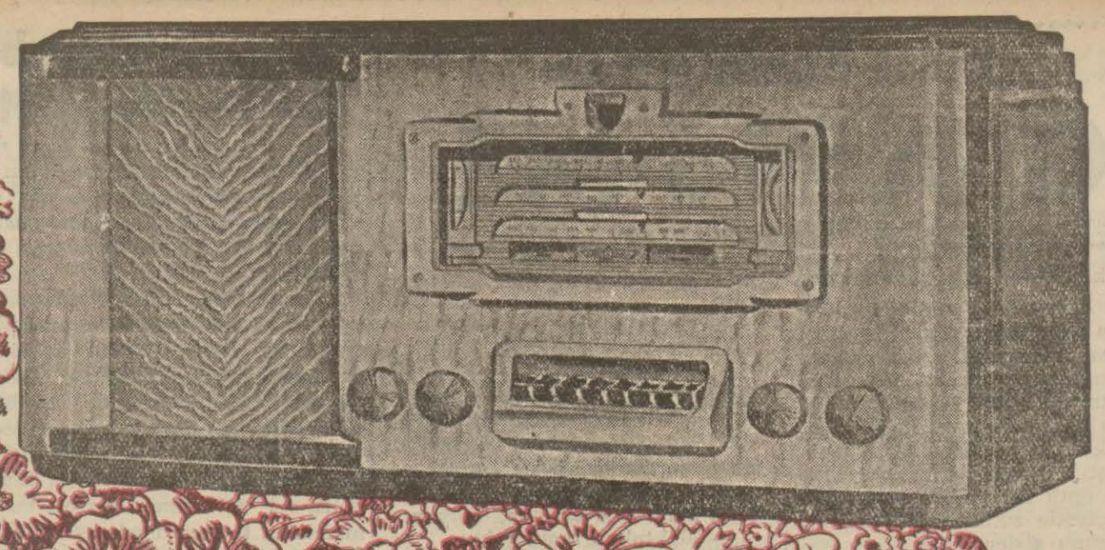

Hepimiz
GENERAL ELECTRIC
RADYOLARİ
Tercih ediyoruz

SATİŞ YERİ: GENERAL ELECTRIC MAĞAZASI BEYOĞLU İSTİKLAL CADDESİ No. 28 TELEFON: 43849

Çok, Pekçok Mühim!..

Et ve sebzelerin iyice pişmemesinden, meyvaların güzelce yıkanmamasından, içilen suların temiz ve saf olmamasından hâsıl olan solucan dediğimiz barsak kurtları en muzır hayvanlardır. Bunlar; ince barsağın iç zarına yapışarak ve kan emerek yetişir ve ürerler. Ekseriyetle çocuklarda bulunur.

Halsizlik, kansızlık, hazımsızlık, karın ağrıları, karın şişmeleri, burun, makad kaşınması, ishal, oburluk, baş dönmesi, salya akması, sar'aya benzer sinir halleri, gece korkuları, görmede ve işitmede bozukluk... Hep bu kurtların tesiridir.

BİR KUTU Santa

Bu kurtların en birinci devasıdır. Büyük ve küçüklere emniyet ve itimatla verilir. Her çocuk seve seve yer.

DİKKAT: Kullandıktan 24 saat sonra solucan düşmezse çocuğunuzda solucan olmadığına itimad ediniz. Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Tarzı istimali kutuların içinde yazılıdır. Fiatı her eczanede 20 kuruştur. (SANTA) ismine dikkat.

OSMANLI BANKASI

30 EYLÛL 1939 TARİHİNDEKİ VAZİYET

AKTİF

	İsterlin	Ş.	P.
Hisse senetlerinin ödenmesi istenmemiş olan kısmı	5.000.000	=	=
Kasada ve Bankalarda bulunan paralar	6.028.696	9	6
Kısa vadeli avanslar ve röporlar	859.583	12	7
Tahsil olunacak senetler	4.730.942	19	8
Cüzdanda bulunan kıymetler	2.367.443	11	3
Borçlu cari hesaplar	7.547.120	17	6
Rehin mukabilinde avanslar	2.460.441	19	11
Kabul yoluyla borçlular	384.931	15	8
Gayri menkul mallar ve mobilya	595.478	1	8
Müteferrik	119.303	12	5
	30.093.943	—	2

PASİF

	İsterlin	Ş.	P.
Sermaye	10.000.000	—	—
Statü mucibince ayrılan ihtiyat akçesi	1.250.000	—	—
Tedavülde bulunan banknotlar	340.968	8	4
Görüldüğünde ödenecek senetler ve vadeli senetler	228.552	13	11
Alacaklı cari hesaplar	16.088.660	14	9
Vadeli bonolar ve cari hesaplar	1.420.903	16	2
Kabuller	384.931	15	8
Müteferrik	379.925	11	4
	30.093.943	—	2

Kuyuda muvafık olduğu tasdik olunur
Mes'ul Murahhas
ve
Umumî Muhasebe Şefi
G. DELLA SUDDA

Türkiye Umum Müdürü
PH. GARELLI

Fatih icrasından: Yahya ve Cemile ve Zehra, Vekili avukat Ahmet Hamdi Örümlü tarafından Fatih sulh ikinci hukuk mahkemesinin 936-323 No. lı ve 25 T. sani 936 tarihli ilâmile müekkillerinin murisi müteveffa Mehmedin 1331 senesinde istikraz ettiği 30 lira mukabilinde Fatih Mimar Sinan mahallesi Tekke sokağında 2 No. lı hanesine Şehremini Arpa Emin mahallesi Sefa bostanı Tatlı kuyu karşısında 24 No. da oturan Emrullah kızı Fatma tarafından haciz konulmuş ise de yukarda numarası ve tarihi yazılı ilâm mucibince haczin fekkine ve tapuya müzekkere yazılmasını ve 526 kuruş masarifi muhakemenin tahsili zamnında Emrullah kızı Fatmaya gönderilen icra emri Fatmanın ikametgâhının, meçhuliyetine binaen bilâ tebliğ iade edildiğinden 15 gün müddetle ilânen tebligat icrasına karar verilmiş tarihi ilândan bilitibar bu müddet zarfında bir itiraz vuku bulmadığı ve borç ödenmediği takdirde cebri icraya devam olunacağı ve mal beyanı verilmediği takdirde hapis ile tazyik olunacağını ilânen tebliğ olunur.

MEŞHUR
JOHN Fabrikası mamulâtından
Bir Komple Elektrik
Çamaşır Yıkama
Tesisatı
gelmiştir. Hastaneler, Mektepler, Oteller ve müesseseler için pek elverişlidir, Bu makineler Galata da Mahmudiye Cad. No. 31 ANUHYAN mağazasında bulunur

Istanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis İhsan Evrimin masasına gelen alacaklı Sapatay Kamhinin istediği 593 lira 35 kuruştan Müflisin edfterlerinde kayıtlı 579i35 liranın 6 ncı sıraya kabulüne ve fazla talebin reddine ve sıra defterinin düzeltilmesine iflâs idaresince karar verildiği ilân olunur. (23784)

Zayi — 1324 senesinde Ortaköy Mecidiye İlk okulundan almış olduğum şahadetnamemi zayi ettim yenisini çıkartacağımdan hükmü yoktur. Mehmet oğlu Hasan Saygın

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi: 1888
Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası
Şube ve Ajans adedi: 265
Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere 28,800 Lira
İKRAMİYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4.000	Lira
4	"	500	"	2.000	"
4	"	250	"	1.000	"
40	"	100	"	4.000	"
100	"	50	"	5.000	"
120	"	40	"	4.800	"
160	"	20	"	3.200	"

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir. Kuralar senede 4 defa. 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

POKER Traş Bıçakları
Dünyanın en iyi traş bıçaklarıdır.

Traş bıçakları geldi. Her yerde bulunur, markasına dikkat ediniz.

Deposu: Jak Dekalo ve Şur. İstanbul Tahtakale No. 51

Öksürenlere: KATRAN HAKKI EKREM
Hakkı Katran Pastilleri de vardır.

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis Bakırköy Çimento Şirketi masası mümessili işinin çokluğundan dolayı vazifeyi kabul etmemiş olduğundan yeni idarenin intihabı için alacaklıların 31-1-940 Çarşamba günü saat 13,30 da dairede hazır bulunmaları ilân olunur. (23782)

TAN Gazetesi

İlân Fivatları

1 inci sayfa santimi	400
2 " " "	250
3 " " "	200
4 " " "	100
İç sayfalarda "	60
Son sayfa "	40

Dikkat:

1 — 1 santim: gazetenin ince yazısile 2 satırdır.
2 — İlânların fiyatı gazetenin tek sütunu üzerine hesaplanmıştır.
3 — Kalın yazılar da gazetede kapladığı yere göre santim le ölçülür

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lûtfi DÖRDÜNCÜ
Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş.
Basıldığı yer TAN matbaası

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan: Müflis İstanbulda Postane sırasında 43 No lu mağazada manifaturacı Hacı Hüseyin Oğlu Mehmet Evrim alacaklılarına konkurdato teklif etmiştir. Alacaklıların 7-2-940 Çarşamba günü saat 10 da daireye gelerek konkurdato teklifini müzakere etmeleri ilân olunur. (23783)

İstanbul Mıntaka Liman Reisliğinden:

Limanlar için beş adet işaret direği yaptırılması eksiltmeye konmuştur.

Tahmin bedeli 1800 liradır. % 7,5 teminatı muvakkatesi 135 liradır. Eksiltme 10 - 2 - 940 Cumartesi günü saat 11 dedir.

İsteklilerin teminat makbuz veya banka mektupları ve diğer malî ve ticarî vesaiki muteberelerile birlikte yukarıda yazılı gün ve saatte Galatada Rıhtım üzerinde İstanbul Mıntaka Liman Reisliği Satın alma komisyonuna ve şartnameyi almak isteyenlerin idare şubesine müracaatları ilân olunur. (642)